[Page 1]

بەکرێگرتنی خانوو بەشێوەی تایبەت

زانیاری بۆ کرێچییانی تایبەت

[Page 3]

ناوەڕۆک

سەرەتا: بەخێربێن بۆ بەشی بەکرێگرتنی تایبەت **4**
بەشی بەکرێگرتنی تایبەت چییە؟ 4
بۆچی خانویەک لە خاوەن موڵکێکی تایبەت بەکرێ دەگریت؟ 4

بڕگەی 1: چۆن خانویەک دەدۆزیتەوە؟ **5**
1. سەیری چ جۆرە خانویەک بکەم؟ 5
2. لە کوێ بۆ خانوو بگەڕێم؟ 5
3. چۆن بڕیار بدەم کە ئایا ئەو خانووە بۆ من باشە؟ 6
4. کاتێک خانوەکەمم هەڵبژارد چی بکەم؟ 10

بڕگەی 2: کاتێک کە یەکسەر دەگوێزیتەوە بۆ خانویەک دەبێت چی بکەیت؟ **11**
1. گرێبەستی کرێچێتی، لیستی کەلوپەل و پێشەکی 11
2. کرێ، دەستگیرۆیی خانووبەرە و کاونسڵ تاکس 12
3. ئاگادارکردنەوەی خەڵک کە تۆ گواستوتەتەوە بۆ ماڵێکی نوێ 13
4. کەلوپەلی ناوماڵ 14
5. زبڵ و دوبارە بەکارهێنانەوە 14

بڕگەی 3: کاتێک لە خانووەکەدا دەژیت **17**
1. دانی پارەی پسوڵەو کرێ 17
2. هێشتنەوەی ماڵەکەت بە گەرمی و وشکی 17
3. ئاسایش 18
4. باش بەکارهێنانی ووزە 20
5. سەلامەتی گاز 20
6. دراوسێیەتی و بوون بە دراوسێیەکی باش 20
7. لێپرسراوێتییەکانت 21
8. لێپرسراوێتی خاوەن موڵک یان نوسینگەکەت 21
9. پەیوەندی نێوان تۆو خاوەن موڵکەکەت 22

بڕگەی 4: چۆڵکردنی ماڵەکەت (جێهێشتن) **23**
1. ئاگادارکردنەوە لە چۆڵکردن 23
2. دوا خوێندنەوەی میتەرەکان 23
3. گرێبەستەکانی دیکە 23
4. گۆڕینی ناونیشان و دوبارە ئاراستەکردنی پۆستە 24
5. وەرگرتنەوەی پێشەکییەکەت 24
6. لەو ماوەیەدا کە بۆت دانراوە بۆ چۆڵکردن 25
7. کرێ و پسوڵەکان 25

بڕگەی 5: بەڵگەنامە نمونەکان **26**
کرێچێتی ماوەکورتی دڵنیاکراو 26
لیستی کەلوپەل 27
ئاگاداری نامە 28

ڕێنمای پەیوەندییە بەکەڵکەکان **32**

لیستی پشکنینی سەلامەتی و تەندروستی خانووبەرە بۆ کرێچییان **38**

سەرەتا: بەخێربێن بۆ بەشی بەکرێگرتنی تایبەت

بەشی بەکرێگرتنی تایبەت چییە؟

زاراوەی 'بەشی بەکرێگرتنی تایبەت' واتای ئەو خانوانە دەگەیەنێت کە تاکەکەس، کۆمپانیاکان یان ڕێکخراوەکان خاوەنیانن و دراون بەکرێ بە تاکەکەس یان/وە خێزانەکان. ئەمە جیاوازە لەوەی کە خاوەنی ماڵی خۆت بیت، یان لە 'خانوی بەکرێگرتنی کۆمەڵایەتی' دابێت کە دەگەڕێتەوە بۆ ئەو خانوانەی کە کۆمەڵە خانووبەرەییەکان یان کاونسڵ خاوەنیانن و دەیاندەن بەکرێ.

بۆ خانوو لە خاوەن موڵکی تایبەت بگرێت بە کرێ؟

گەلێک هۆ هەیە کە وا لەتۆ بکەن کە بڕیاری ئەوە بدەیت لە بەشی بەکرێگرتنی تایبەتدا بژیت. هەندێک لە هۆ سەرەکییەکان لەخوارەوە ڕیزکراون:

هەڵبژاردن: ژمارەیەکی زۆر خانووبەرە لە ناوچە جیاوازەکاندا بۆ تۆ ڕەخساوە، وە بەشی بەکرێگرتنی تایبەت لە فراوان بووندایە، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە ژمارەیەکی هەرچی زیاتری خانووبەرە لە پانتاییەکی گەورەدا لەبەردەستدا دەبێت.

توانا بەسەردا شکان: بەکرێگرتن بەشێوەیەکی بەرچاو هەرزانترە لە کڕینی خانووی خۆت.

ئەملاولاکردن: کاتێک لەم بەشەدا خانوو بەکرێ دەگرێت بەشێوەیەکی تاڕادەیەکی باش خێرا دەتوانیت خانوو بەکرێ بگرێت و دوای ئەوە گرێبەستەکە هەڵبوەشێنیتەوە، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە تۆ دەتوانیت بە شێوەیەکی ئاسانتر لە شوێنێکەوە بگوێزیتەوە بۆ شوێنێکی دیکە ئەگەر پێویستت بەوە هەبوو.

نەبوونی خانووبەرەی کۆمەڵایەتی: ژمارەیەکی زۆر دیاریکراو خانوو هەیە کە لەڕێگای کاونسڵ و کۆمەڵە خانووبەرەییەکانەوە بدرین بە کرێ، ئەوانەش پێدەچێت ئەو جۆرە خانووە نەبن، یان لەو شوێنەدا نەبن کە تۆ دەتەوێت.

بڕگەی 1: چۆن خانوویەک دەدۆزیتەوە

1. سەیری چ جۆرە خانوویەک بکەم؟

بەر لە هەموو شتێک تۆ پێویستە بڕیار بدەیت چ جۆرە خانوویەکت پێویستە، وە دەبێت لە کوێ بێت. بیر لە جۆری خانووەکە بکەرەوە (شوقەی یەک ژووری، شوقە یان خانووە)، چ نهۆمێک بێت (بۆ نمونە، نهۆمی ئەرزی، نهۆمی یەکەم هتد...)، دەتەوێت لە چ ناوچەیەکی بریستڵ بژیت، وە توانای چەندە کرێت هەیە کە بیدەیت.

ئەگەر تۆ بەنیازی ئەوەی کە داوای دەستگیرۆیی خانووبەرە (هاوسینگ بەنەفێت) بکەیت بۆ ئەوەی کە یارمەتیت بدات بۆ دانی کرێ خانووەکەت پێویستە بیر لەو ئاستە بکەیتەوە کە شیاوی دەبیت.

ئەگەر کرێچێتییەکەت لەدوای 7ی نیسانی 2008 وە دەستی پێکردووە دەستگیرۆیی خانووبەرەکەت بەشێوەیەکی ئاسایی بەگوێرەی کۆمەڵە ڕێسایەکی نوێ حساب دەکرێت کە پێیدەڵێن دەرماڵەی خانووبەرەی خۆجێیی. بەگوێرەی دەرماڵەی خانووبەرەی خۆجێیی دەرماڵەکەت بەشێوەیەکی ئاسایی پشت نابەستێت بەو خانووەی کە تێیدا دەژیت، بەڵکو لەباتی ئەوە پشت دەبەستێت بە ژمارەی ئەو ژووری نوستنانەوە کە پێویستە، چەند پارەت دەست دەکەوێت، وە، چ جۆرە پارەیەکی دانراوت هەیە.

دەستگیرۆیی خانووبەرە پێدەچێت ئاڵۆزبێت لەبەرئەوە شتێکی باشە کە پەیوەندی بە بەشی دەستگیرۆیی خانووبەرەوە بکەیت بۆ ئەوەی کە زانیاری زیاترت دەستگیر ببێت بەر لەوەی کە ماڵ بگوێزیتەوە.

هەروەها دەبێت بیر لەوە بکەیتەوە کە چەندت کات هەیە بۆ ئەوەی کە شوێنێک بدۆزیتەوە کە لێی بژیت، وە پرۆسەی گواستنەوەکە پێدەچێت چەندە بخایەنێت. ئەگەر ئەوەندەت کات نییە کە شوێنێکی نوێ بدۆزیتەوە و بگوێزیتەوە، پێدەچێت بتەوێت کە ئەو ناوچانەی کە دەتەوێت لێیان بژیت بەرفراوان تریان بکەیت بۆ ئەوەی کە هەڵبژاردنی زیاتر بۆ خۆت برەخسێنیت و بوارێکی باشتر بدەیت بەخۆت بۆ ئەوەی کە شوێنێکی لەبار بدۆزیتەوە.

2. لە کوێ بۆ خانوو بگەڕێم؟

ڕۆژنامە خۆجێییەکان: بریستڵ ئیڤنینگ پۆست، ترەید ئیت وە ویسترن دەیلی پرێس بە بەردەوامی ڕیکلام بۆ خانووی کرێ دەکەن.

تەختی ئاگاداری: جامخانەی دوکانە خۆجێیەکان/ تەختی ئاگاداری گەڕەکەکان/ تەختی ئاگاداری سوپەر مارکێتەکان یان هەرشوێنێکی دیکە کە پێدەچێت خەڵک ڕیکلام بکەن. خاوەن موڵکەکان زۆرجار لێرەدا ڕیکلام بۆ خانوو دەکەن.

نوسینگەکانی بەکرێدان و بەڕێوەبردن: نوسینگەکان لەباتی خاوەن موڵکە تایبەتەکان خانووبەرە دەبەن بەڕێوە. نوسینگەکان نابێت تەنها لەبەر ئەوەی کە تۆ بۆ خانوو دەگەڕێیت پارەت لێبسەنن. ئەگەر لەڕێگای نوسینگەیەکەوە خانوویەکت دۆزییەوە زۆرجار پارەیەکی ڕوسمت لێدەسەنن- بۆ نمونە یەک لەسەر سێی کرێی مانگێک لەگەڵ ڤات. ئەم ڕوسمە پێدەچێت گەڕانەوەی نەبێت. هەروەها داوای پێشەکی و کرێی تا ڕادەی دوومانگ لە سەرەتاوە داوا دەکەن.

کاونسڵی شاری بریستڵ ناتوانێت کە نوسینگەی تاکی بەکرێدان و بەڕێوەبردن دەستنیشان بکات بۆ تۆ. بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا هەندێک نوسینگەی بەکرێدان بە شێوەیەکی خۆویستی لەلایەن کۆمەڵەی نوسینگە کارامەکانی بەکرێدانەوە ڕێکخراون کە ڕێسای هەڵسوکەوتیان هەیە بۆ هەموو نوسینگە ئەندامەکان، وە دەتوانن لیستی هەموو ئەندامەکانیانت بدەنێ. سێ دانە لە کۆمەڵە سەرەکییەکان لە بریستڵ ئەمانەن:

زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەڕە 32 دا

کۆمەڵەی نوسینگە بەکرێدانەکانی خانووی نیشتەجێبوون*، کۆمەڵەی نیشتمانی نوسینگەکانی خانووبەرە* وە کۆمەڵەی بریستڵ بۆ نوسینگەکانی بەکرێدان و بەڕێوەبردن*.

ماڵپەرەکان: ژمارەیەکی زۆر ماڵپەڕ هەیە کە ڕیکلام بۆ خانوو ژوور دەکەن بۆ کرێ. ئەگەر تۆ بۆ خانوویەکی ئاسان بەدەست هاتوو دەگەڕێیت تۆماری خانووبەرەی ئاسان بەدەست هاتووی نیشتمانی www.accessibleproperty.co.uk هەیە (تکایە ئاگاداربە کە ئەمە ماڵپەڕێکی تایبەتەو کاونسڵی شاری بریستڵ ناتوانێت پەیمانی باشی و ڕاست و دروستی ئەو زانیاریانە بدات کە لەسەر ئەو ماڵپەڕەن). دەتوانیت بە خۆڕایی دەستت ڕابگات بە ئینتەرنێت لە کتێبخانەی ناوچەکەی خۆتدا.

ئەگەر تۆ خوێندکاریت: زانیاری لە ماڵپەری زانکۆ* و یەکێتی خوێندکاراندا* دەستەبەر کراوە وە هەروەها لە پێشانگاکانی خانووبەرەی زانکۆشدا.

3. چۆن بڕیار بدەم کە ئایا ئەو خانووە ئەوەیە کە من دەمەوێت؟

أ توانا بەسەردا شکان

یەکێک لەو شتانەی کە دەبێت بەر لەهەموو شتێک بیری لێبکەیتەوە ئەوەیە کە ' ئایا توانای ئەوەم هەیە کە کرێ و پارەی پسوڵەکان (بیلەکان) بدەم؟'. ئەگەر بەتەمایت کە داوای دەرماڵەی خانووبەرەی خۆجێیی بکەیت، لەوە دڵنیا بەرەوە کە تۆ شیاوی چەندە دەرماڵە دەبیت بەرلەوەی کە بگوێزیتەوە. هەندێک خانوو کرێکەیان لە دەرماڵەی خانووبەرەی خۆجێی کەمترە، دەتوانیت ئەوانە بگریت. ئەگەر لەیەکێک لەوانەدا بژیت دەتوانیت ئەو پارە زیادەیەی کە دەمێنێتەوە تا ڕادەی 15 پاوەند لە هەفتەیەکدا بۆ خۆت هەڵبگریت. ئەمە کار لە هیچ جۆرە دەستگیرۆییەکی ئاسایشی کۆمەڵاتی دیکە ناکات کە تۆ وەریدەگریت. ئەگەر تۆ زوگوردی بیت و تەمەنت لە 25 ساڵ کەمتر بێت کرێکەت بەشێوەیەکی ئاسایی سنوردار دەبێت بۆ کرێی ئاسایی بەکرێگرتنی ژوورێک لەناو ماڵێکدا.

- پێشەکی، ڕوسم وە کرێی سەرەتا

زۆربەی خاوەن موڵکەکان/ نوسینگەکان داوای پێشەکیت لێدەکەن (بە زۆری هەمان بری پارەی کرێی مانگێکە) ، وە هەروەها زۆرجار داوای کرێ دەکەن کە لەسەرەتاوە بدرێت. دەبێت بیر لەوە بکەیتەوە کە ئایا توانات بەسەر ئەوەدا دەشکێت، وە ئەوەت لەبیربێت کە دەرماڵەی خۆجێی خانووبەرە دووهەفتە پاشتر دەدرێت، بەشێوەیەکی ئاسایی ڕاستەوخۆ بەخۆت- لەبەرئەوە ناتوانیت ئەوە بۆ دانی هیچ کرێیەک لەسەرەتاوە بەکار بهێنیت.

پێدەچێت داوای ئەوەشت لێبکرێت کە کەسێک کافالەتت بکات، ئەوەش بەشێوەیەکی ئاسایی کەسێکە کە چاوەڕوانی ئەوەی لێدەکرێت کە کرێکە بدات، ئەگەر کرێچییەکە، لەبەر هەر هۆیەک بێت، کرێکە نەدات. لە لایەنی یاساییەوە ئەو کەفیلە لێپرسراوە لە دانی هەر کرێیەک کە ماوەو نەدراوە وە خاوەن موڵک دەتوانێت ڕاپێچی دادگای بکات ئەگەر کرێچییەک پارەی کرێکەی نەدا. لەوە دڵنیا بەرەوە کە ئەو کەسەی کە کەفالەتت دەکات ئەو ڕێکەوتننامەیە دەخوێننەوە کە داوایان لێکراوە ئیمزای بکەن- ئەمە بەڵگەنامەیەکە کە لەلایەنی یاساییەوە پێوەی پابەند دەبیت. لەکاتی نەبوونی کەفیلدا لەوانە بتوانیت لەگەڵ خاوەن موڵک لەسەر ئەوە ڕێکبکەویت وە شتی دیکە دەستەبەر بکەیت بۆ گەرەنتی کردنی کرێدان کە دەتوانیت تەزکیە لە خاوەن کارەکەت وەربگریت یان ڕیفرنسی کرێدتت بپشکنن.

ب   سەردانی خانوەکەو بینینی خاوەن موڵک/ کەسی نوسینگە

یەکێک لەو شتانەی کە دەبێت یەکسەر بیکەیت سەردانی خانوەکەیە و بینینی خاوەن موڵک/ کەسی نوسینگەی بەکرێدانە.
تۆ ناچارنیت کە خانوەکە قبوڵ بکەیت هەر لەبەر ئەوەی کە سەردانت کردووە- ئەمە بوارێکە بۆ تۆ کە سەیری خانوەکە بکەیت و بڕیار بدەیت ئایا ئەوە شوێنێکە کە تۆ پێتخۆش بێت لێی بژیت.
هەروەها بوارێکیشە بۆ تۆ کە خاوەن موڵک/ کەسی نوسینگەکە ببینیت، وە بزانیت کە تۆ پێتخۆش دەبێت کە لەگەڵیاندا مامەڵە بکەیت. بەهەمان شێوە، بوارێکیشە بۆ خاوەن موڵک/ کەسی نوسینگە کە تۆ ببینن و بزانن کە دەیانەوێت تۆ ببیت بە کرێچییان. ئەوەت لەبیر بێت کە خاوەن موڵک/ کەسی نوسینگە بۆ یەکەم جار تۆ دەبینن و یەکەم نیگاش حسابی خۆی هەیە!

ج   تەندروستی و سەلامەتی

بۆ ئەوەی کە یارمەتی تۆ بدرێت ئایا ئەو خانوە باشە بۆ تۆ پێدەچێت بتەوێت کە لیستی تەندروستی و سەلامەتی پڕبکەیتەوە کە لە بەشی پشتەوەی ئەم نامیلکەیەدایە. ئەمە گەرەنتی ئەوە نادات کە ماڵەکە سەلامەتە- ئەمە تەنها ڕێنومایییەکە بۆ ئەو شتانەی کە چاویان بۆ بگێڕیت.

- ئەگەر خانوەکە کەلوپەلی تێدابێت دەبێت لەوە دڵنیا بیتەوە کە هەموو ئەو کەلوپەلانەی کە نەرمن بەرگەی ئاگر دەگرن. هەموو کەلوپەلێکی ناوماڵی نوێ مەرجەکانی ئاستی ئاسایی ئاگری ئێستای تێدایە، وە لە کەلوپەلی دووەم دەستیشدا دەتوانیت سەیری ئەو باجە بکەیت کە پێوەیەتی. دەبێت شتومەکی وەک قەنەفە، کورسی، چوارچێوەی قەرەوێڵە و سیسەم، دۆشەک، پشتی سیسەم، کورسی نانخواردن، ناوی قەنەفە، گۆشەو سەرین سەیر بکەیت. ئەگەر نەتتوانی کە باجەکەیان بدۆزیتەوە، لەگەڵ خاوەن موڵک یان کەسی نوسینگەکە لەو بارەیەوە قسە بکە.

- ئەگەر خانوەکە سیستمی گازی تێدابوو، پێداویستییەکی یاساییە کە خاوەن موڵک/ کەسی نوسینگە ئەوە ڕێکبخات کە ساڵی جارێک بپشکنرێن بۆ ئەوەی کە لەوە دڵنیا بنەوە کە سەلامەتن. دەتوانیت داوای وێنەیەکی بڕوانامەی گاز CORGI بکەیت بۆ ئەوەی کە لەوە دڵنیا بیتەوە کە ئەوە کراوە. ئەگەر ئەو بڕوانامەیەیان نیشان نەدایت دەتوانیت پەیوەندی بە تیمەکانی خانووبەرەی تایبەتەوە* بکەیت بۆ ڕێنومایی. هەروەها کارێکی باشە بۆ خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت بۆ ئەوەی کە پشکنینی سەلامەتی دامەزراوەو ئامێری کارەبایی بکەن (ئەگەر تێیدابێت)، دەتوانیت بپرسیت کە ئایا ئەوە کراوە وە داوای بینینی بڕوانامەکە بکەیت (بەڵام ئەوەت لەبیر بێت کە پێداویستییەکی یاسایی نییە لەسەر خاوەن موڵک/ نوسینگە کە ئەوە بکات.)

- بیرۆکەیەکی باشە کە خانوەکە لە ڕۆژدا تاقی بکەیتەوەو ببینیت، بۆ ئەوەی ئەگەر هەر کێشەیەک یان شتێکی چاک نەکراو هەبێت ڕوونتر بیان بینیت. هەوڵ بدە کەسێک لەگەڵ خۆت بەریت. ئەوە لەوە سەلامەتترە کە خۆت بە تەنیا بڕۆیت و هەروەها بیروڕای کەسێکی دیکەشی لەسەر وەردەگریت.

زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەڕە 32 دا

د   بڕوانامەی پێشکەش کردنی ووزە

ئەگەر کرێچێتییەکەت دوای 1ی ئۆکتۆبەری 2008 دەستی پێکردبێت، خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت ئەرکی یاسایی لە ئەستۆدایە کە ڕێگات بدات بڕوانامەی پێشکەش کردنی ووزەی ئەو خانوە ببینیت بەر لەوەی کە بچیتە ناوی. بڕوانامەکە ڕادەی بەکارهێنانی ووزە دەردەخات بۆ ئەو خانوە- تا ڕادەکەی بەرزتر بێت ماڵەکە زیاتر بۆ ووزە گونجێنراوەو پسوڵەکانی سوتەمەنیت نزمتر دەبن. ئەگەر خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت وێنەیەکی ئەو بڕوانامەیەی نەدایتێ دەتوانیت پەیوەندی بە تیمەکانی خانووبەرەی تایبەتەوە بکەیت. پێدەچێت خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت غەرامە بکرێت.

بۆ زانیاری زیاتر لەسەر بڕوانامەی پێشکەش کردنی ووزە بچۆ بۆ ماڵپەری کۆمەڵگاکان و حکومەتی خۆجێیی*.

ه   شوێن، توانا بەسەردا شکان، کەلوپەل‌و گرێبەستەکان

پێدەچێت هەروەها بتەوێت کە لیستی پشکنینی خۆت دروست بکەیت کە یارمەتیت بدات بۆ ئەوەی کە بڕیار بدەیت. ئەمەش لەوانەیە شتی وەک ئەمانە بگرێتەوە:

توانا بەسەردا شکان: ئایا تونام دەبێت ئەو کرێیە بدەم؟ (یان ئایا دەرماڵەی خانووبەرە هەموو کرێکە دەگرێتەوە) وە ئایا توانام دەبێت پارەی پسوڵەکان بدەم؟ ئەمە شتێکی سەختە بیزانیت بەر لەوەی کە بگوێزیتەوە بۆ ماڵەکە، بەڵام دەتوانیت لە خاوەن موڵک یان نوسینگەکە یان تەنانەت لە کرێچییەکانی ئێستا بپرسیت.

شوێن: ئایا خانوەکە لە شوێنێکی گونجاودایە بۆ من؟ ئایا دوکان و وێستگەی پاسی لێ نزیکە؟

کەلوپەلی ناوماڵ: ئایا خانوەکە بە کەلوپەلی ناوماڵەوەیە یان بەبێ کەلوپەلە؟ ئایا ئەو کەلوپەلانەی کە خۆت هەتە لەناو ماڵەکەدا جێگایان دەبێتەوە؟ ئەگەر بەبێ کەلوپەلە، ئایا توانات دەبێت کە ئەو کەلوپەلانەی کە پێویستن بیانکڕیت؟ پێدەچێت یارمەتیت دەستگیر ببێت بۆ کڕینی کەلوپەلی ناوماڵ وە ئامێری وەک بەفرگر و هتد... (بڕوانە ' **بەشی چی بکەیت کاتێک کە تازە دەگوێزیتەوە بۆ ناو ماڵێکی تازە'**).

جۆری گرێبەست: شتێکی باشە کە پرسیار لە خاوەن موڵک/ نوسینگەکەت بکەیت کە ئایا کرێچێتییەکی تاک یان دوولانەت دەبێت. ئەگەر کرێچێتییەکی دوولانە واژو بکەیت، دەبێت ئاگاداری ئەوە بیت کە تۆ "بە دوولانەو بە تەنهاش بەرپرسیار دەبیت". ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە تۆ دەکرێت بەرپرسیار بیت لە کرداری کرێچییەکانی تر، بەتایبەتیش نەدانی کرێ. پێدەچێت هەروەها گرێبەستێکی ماوە دیاریکراوت هەبێ، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە ئەگەر لەگەڵ کۆمەڵە خەڵکێک بگوێزیتەوە بۆ ئەوێ (کرێچی هاوبەش) دەبێت دڵنیا بیت کە ئێوە هەمووتان بۆ ئەو ماوە دیاریکراوە پێکەوە لەوێ دەژین- پێدەچێت زۆر سەخت بێت کە لە کاتێکدا کە گرێبەستەکە تەواو نەبووە بڕۆیت. شتێکی باشە بەرلەوەی کە ڕێکەوتننامەکە واژو بکەیت ئەوە تاقی بکەیتەوە کە ئایا چی ڕوودەدات ئەگەر کەسێک بڕیاریدا بڕوات- ئایا دەبێت تۆ کرێی ئەوانیش بدەیت؟ ئایا تۆ یان خاوەن موڵک لێپرسراون لە دۆزینەوەی کرێچییەکی جێگرەوە؟ هەموو ئەم کێشانە گرنگن بۆ ئەوەی بە هەند وەریان بگریت. کرێچێتییە تازەکەت لەوانەیە ماوەیەکی لانی کەمی دیاریکراوی هەبێت، ئەوەش ئەوە دەگەیەنێت کە ماوەیەکی لانی کەم دەبێت کە دەبێت لەوێ بژیت.

زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینریتەوە لە لاپەرە 32 دا

جگەرەکێشان: ئەوە سەیر بکە کە ئایا بڕگەی تایبەت بە جگەرەکێشان هەیە لە ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکەدا. خاوەن موڵکە تازەکەت پێدەچێت نەیەوێت کرێچی لە خانوەکەیدا جگەرە بکێشێت لەبەر هۆکاری تەندروستی و سەلامەتی. کاتێک بڕگەیەکی وەها هەبوو، بە شێوەیەکی ئاسایی کرێچی ناچارە کە لە هیچ شوێنێکی ئەو بینایەدا جگەرە نەکێشێت.

جگەرەکێشان دەبێتە هۆی گۆڕانی ڕەنگی پەردەو قوماشی کەلوپەلی ناوماڵ و بۆیەی دەرگاکان، دیوارەکان وە بنمیچەکان. جگەرە بە ئاسانی دەبێتە هۆی ئاگرێکی کارەساتی و هۆکاری سەرەکی ئاگرن لەناو ماڵدا.

ئەگەر لە ماڵێکدا کە نابێت جگەرە بکێشیت تۆ جگەرە بکێشیت، پێدەچێت لێپرسراو بیت لە پاککردنەوە یان گۆڕینی پەردەکان، کەلوپەلی ناوماڵ، بەرگ و قوماش و فەرش، وە بۆیەکردنەوەی بنمیچەکان، دیوارەکان، تەختەی قەراغی دیوارەکان و دەرگاکان بەشێوەیەکی کارامانە. دەکرێت هەروەها داوات لێبکرێت کە خانوەکە چۆڵ بکەیت ئەگەر بەردەوام بیت لە جگەرەکێشان لەو بینایەدا. ئەگەر جگەرە کێشیت، دەتوانیت هەمیشە لە دەرەوە شوێنێکی جگەرەکێشان دروست بکەیت کە دوور بێت لە دەرگاو پەنجەرەکان.

هەڵاواردن و دەستپێڕاگەیشتن: شتێکی پێویستە کە بزانیت خاوەن موڵک/ نوسینگە ڕێگای پێنادرێت کە هەڵاواردن لە دژت پیادە بکات لەبەر ڕەگەزت، ئاراستەی سێکسیت، نەژادت، ئاین یان باوەڕت، یان کەمئەندامیت.
خاوەن موڵکی تایبەت/ نوسینگە ئەرکی سەرشانیانە کە 'گونجاندنی ماقوڵ' ئەنجام بدەن لە ماڵەکەدا بۆ کەسانی کەمئەندام. شتێکی سەختە کە بە تەواوی بڵێیت کە چی دەکاتە 'گونجاندنی ماقوڵ'، چونکە ئەوە پەیوەندی هەیە بە جۆری خانوەکەو گونجاندنەکەوە. دەتوانیت دەربارەی ئەمە ڕێنومایی وەربگریت، وە ڕێنومایی وەربگریت ئەگەرلەو باوەڕەدابیت کە هەڵاواردنت بەرانبەر کراوە، لە هێڵی یارمەتی کۆمیساری یەکسانی و مافی مرۆڤ*.

کرێچیانی تایبەتی کەمئەندام لەوانەیە بتوانن داوای یارمەتی بکەن بۆ گونجاندنی خانوەکە بۆ ئەوەی کە بتوانن تێیدا بژین- دەبێت ڕەزامەندی خاوەن موڵک وەربگریت بەر لەوەی کە بڕیاری هیچ کارێک بدەیت کە لەوێدا بکرێت. دەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە بریستڵ کێ دایرێکتەوە* بۆ زانیاری زیاتر.

خانووی پەسەندکراو: خانویەکی پەسەند کراو ئەو خانوەیە کە لەلایەن کاونسڵی شاری بریستڵەوە پەسەندکراوە کە لە ئاستێکی باشدایەو بەباشی براوە بەڕێوە. خاوەن موڵک/ نوسینگە پێدەچێت ڕیکلام بۆ خانوەکە بکات کە پەسەند کراوە، یان کاتێک کە یەکەم جار سەردانی ماڵەکە دەکەیت بڕوانامەکەت نیشان بدات. شتێکی باشە کە لەگەڵ کاونسڵی شاری بریستڵ ئەوە تاقی بکەیتەوە کە ئایا ئەو خانوە لەلیستی خانوە پەسەندەکاندایە لەلای ئەوان، وە هەروەها سەیری زانیاری پەسەندکردنەکە بکەیت لەسەر ماڵپەڕەکە بۆ ئەوەی کە بزانیت کە دەبێت لە چ ئاستێکدا بێت بۆ ئەو مەبەستە. دەتوانیت بۆ ڕێنومایی زیاتر پەیوەندی بە تیمەکانی خانووبەرەی تایبەتەوە* بکەیت.

* زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەرە 32 دا

ئەو خانوانەی کە مۆڵەتیان هەیە: ئەگەر بیر لەوە دەکەیتەوە کە بگوێزیتەوە بۆ خانویەک کە بەم جۆرەیە: سێ نهۆم یان زیاترەو پێنج کەس یان زیاتر لەگەڵ تۆ بە هاوبەشی هۆکارەکان بەکاردەهێنن- ئەو خانوە پێدەچێت پێویستی بەوە بێت کە مۆڵەتنامە لە کاونسڵ وەربگرێت. تیمەکانی خانووبەرەی تایبەت* دەتوانن پێتبڵێن ئەگەر ئەو خانووە مۆڵەتنامەی هەبێت، یان ئەگەر پێویست بێت ببیێت. ئەگەر خانوەکە مۆڵەتنامەی هەبێت ئەوە ئەوە دەگەیەنێت کە دەبێت ئاستی تایبەتی هەبێت و خاوەن موڵک یان نوسینگەی بەڕێوەبردن دەبێت بڕیارنامەیەکی کاری بەڕێوەبردنی باشی واژو کردبێت. ئەگەر خانوەکە شیاوی ئەوە بێت کە مۆڵەتنامەی هەبێت و خاوەن موڵک داوای ئەوەی نەکردبێت پێدەچێت غەرامە بکرێن. هەروەها دەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە تیمەکانی خانووبەرەی تایبەتەوە* ئەگەر لەو باوەڕەدایت کە خانوەکە مۆڵەتنامەی دەوێت و ئەو ئاستانە دەستەبەر نەکراون، یان بەگوێرەی بڕیارنامەی بەڕێوەبردن نارۆن بەڕێوە.

ئەگەر کاونسڵ لێکۆڵینەوەی کردو بۆی دەرکەوت کە خانوەکە پێویستی بە مۆڵەتنامە هەیە بەڵام خاوەن موڵکەکە داوای نەکردووە لە هەندێک باردا کرێچییەکان دەتوانن داوای وەرگرتنەوەی کرێکانیان بکەنەوە لە خاوەن موڵک، پێویستە لەگەڵ تیمەکانی خانووبەرەی تایبەت قسە بکەیت بۆ ئەوەی کە زانیاری زیاترت لەم بارەیەوە دەست بکەوێت.

4. کاتێک خانوەکەمم هەڵبژارد دەبێت چی بکەم؟

ئەگەر خانوەکەت بەدڵە

ئەگەر خانوەکەت بەدڵە وە متمانەت هەیە کە توانای هەڵسوڕانیت هەیە، پەیوەندی بە خاوەن موڵک یان نوسینگەکەوە بکە بۆ ڕێکخستنی هەنگاوەکانی دواتر لەگەڵیان. ئەوەت لەبیر نەچێت کە ئەگەر تۆ لە خانووی کرێدا بیت دەبێت ئاگادارینامەی چۆڵکردن بدەیت بە خاوەن موڵک، بەشێوەیەکی ئاسایی یەک مانگە (سەرنجی ڕێکەوتننامەی کرێچییەتەکەت بدە وە برگەی ' چۆڵکردنی خانوەکە' بخوێنەرەوە بۆ یارمەتی دانت لەو بارەیەوە). ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە دەبێت بیر لەوە بکەیتەوە کە کەی دەتوانیت لەماڵە کۆنەکەت دەربچیت و بگوێزیتەوە بۆ ماڵە نوێکەت.

*زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەرە 32 دا

بڕگەی 2: کاتێک کە یەکسەر دەگوێزیتەوە بۆ خانویەک دەبێت چی بکەیت؟

1. ڕێکەوتننامەی کرێچێتی، لیستی کەلوپەل و پێشەکی

یەکسەر بەر لەوەی کە بگوێزیتەوە، زۆربەی خاوەن موڵکەکان ڕێکەوتننامەیەکی کرێچێتیت دەخەنە بەردەست بۆ ئەوەی کە واژوی بکەیت. ئەوە مافەکانت و لێپرسراوێتیەکانتی وەک کرێچییەک بە دوورودرێژی تێدا باس کراوە. دەبێت بە وورياییی بیخوێنیتەوە بەر لە واژو کردنی. دەبێت لە یەکەم ڕۆژی دەستپێکردنی ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەوە کرێ و پارەی پسوڵەکان بدەیت. بیرۆکەیەکی باشە ئەگەر ئەوە لەگەڵ خاوەن موڵکەکەت یەکلا بکەیتەوە کە ئایا لە ڕێکەوتننامەکەدا هیچ پارەدانێک باس کراوە- بۆ نمونە بۆ گۆڕینی فەرش یان پاککردنەوەی خانوەکە کاتێک چۆڵی دەکەیت.

جۆرەکانی کرێچێتی

کرێچێتی ماوەکورتی دڵنیاکراو

باوترین جۆری ڕێکەوتننامەی کرێچێتی 'کرێچێتی ماوەکورتی دڵنیاکراوە' (AST) کە واتای ئەوە دەگەیەنێت کە کرێچێتییەکە بۆ ماوەیەکی دیاری کراوە- بە شێوەیەکی ئاسایی 6 یان 12 مانگە. کاونسڵی شاری بریستڵ هانی خاوەن موڵکەکان دەدات کە AST بۆ ماوەی لانی کەم 12- مانگ بدەن بە کرێ. کاتێک ئەو ماوە دیاری کراوە تەواو بوو ئەگەر هیچ ڕێگایەک نەگیرابێتە بەر کرێچێتییەکە دەبێت بە کرێچێتی ماوەی یاسایی، کە واتای ئەوە دەگەیەنێت کە لەسەر بناغەی مانگانە یان هەفتانە بەردەوام دەبێت (لەسەر بناغەی ئەوەی کە تۆ چۆن و کەی کرێکەت دەدەیت).

کرێچێتی ماوەی کۆنتراکتی

دەتوانیت جۆراوجۆریت هەبێت بۆ ئەم جۆرە ڕێکەوتننامەیە. خاوەن موڵک پێدەچێت پێی باش بێت کە ڕێکەوتننامەیەکی کرێچێتی بە قسە یان بە نووسین بخاتە بەرچاو بەبێ دیاریکردنی ماوەیەکی دیاریکراو. ئەم دوو نمونەیە هەردوکیان کرێچێتی ماوەی کۆنتراکتی پێکدەهێنن، ئەوەش ئەوە دەگەیەنێت کە کرێچێتییەکە لە ڕۆژی کرێدانەوە بۆ ڕۆژی کرێدان بەردەوام دەبێت واتە هەفتە بۆ هەفتە، یان مانگ بۆ مانگ، بەگوێرەی ڕێکخستنی کرێدانەکە. جارێکی دیکەش دەبێت تۆ دڵنیا بیت دەربارەی مافەکان و ئەرکەکانت، وە مەترسە لە وەرگرتنی ڕێنومایی ئەگەر پێویستت پێی بێت.

کرێی دەرەوەی بازنە

ئەگەر خاوەن موڵک لەهەمان خانودا بژی کە تۆ تێیدا دەژیت، ئەمە ناکرێت کرێچێتییەکی ماوەکورتی دڵنیاکراو بێت، وە لەباتی ئەوە دەبێت بە کرێچێتییەکی دەرەوەی بازنە. جارێکی دیکە، دەبێت هەر گرێبەستێکی نوسراو کە بخرێتە بەرچاوت بیخوێنیتەوە وە لە مافەکان و ئەرکەکانت تێبگەیت.

کرێچێتی ڕێکخراوو دڵنیاکراو

ئەگەر بەر لە ساڵی 1989 گواستوتەتەوە بۆ خانوەکەت پێدەچێت تۆ کرێچیەکی ڕێکخراو بیت، وە ئەگەر لەنێوان 1989 و 1997دا چوبیتە ناو ئەو خانوە پێدەچێت کرێچییەکی دڵنیاکراو بیت. ئەگەر وابێت ئەوا ڕێسای جیاواز بەسەر تۆدا دەچەسپێت، وە بیرۆکەیەکی باشە کە لەوە تێبگەیت چ جۆرە مافێکت هەیە. زنیاری زیاتر دەربارەی ئەم جۆرە کرێچێتییانە دەتوانرێت لە ماڵپەری شێڵتەردا ببینرێتەوە*، یان لەڕێگای بیرۆی ڕێنومایی هاوڵاتیانەوە*.

لیستی شتومەک

شتێکی خوازراوە کە تۆ لیستی کەلوپەل واژو بکەیت. ئەمە بەڵگەنامەیەکە کە وەسفی باری خانوەکە و هەر شتێک کە لەناویدا بێت دەکات. شتێکی گرنگە کە بەو لیستی شتومەکەدا بچیتەوە

*زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەرە 32 دا

بەرلەوەی کە خانوەکە چۆڵ بکەیت. بە ئیمزاکردنی لیستەکە تۆ لەسەر هەموو ئەو شتانە ڕێکدەکەویت کە لەوێ نوسراوە، لەبەرئەوە لەوە دڵنیا بەرەوە کە لیستەکە ڕاست و دروستە بەر لەوەی کە واژوی بکەیت.
ئەگەر خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت لیستێکی بۆ ئامادە نەکردیت بیرۆکەیەکی باش دەبێت ئەگەر خۆت دانەیەک ئامادە بکەیت، وە دوای ئەوە بینێریت بۆیان بۆ ئەوەی ئیمزای بکەن. ئێمە نمونەیەکمان داناوە لە 'برگەی نمونەی بەڵگەنامەکان' بۆ ئەوەی بزانیت لیستەکە شێوەی چۆن دەبێت. بیرۆکەیەکی باش دەبێت ئەگەر وێنەی ماڵەکە بگریت بۆ ئەوەی لەگەڵ هەر لیستێکدا کە ئامادەی دەکەیت بڕوات بۆ ئەوەی کە بەڵگەی ئەوەت بەدەستەوە بێت کە خانوەکە چۆن بووە کاتێک تۆ بۆ یەکەم جار دەچیتە ناو خانوەکە. پێدەچێت بتەوێت وێنەی خانوەکە چاپ بکەیت و بەروار و کاتی پێوەبێت، یان شێوازێکی دیکە بدۆزیتەوە بۆ ئەوەی بیسەلمێنیت کەی وێنەکان گیراون.

پێشەکی

تۆ بەشێوەیەکی ئاسایی داوای پێشەکیت لێدەکرێت. ئەگەر کرێچێتییەکەت لە 6ی نیسانی 2007 یان دواتر دەستی پێکردووە خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت بەگوێرەی یاسا داوای لێدەکرێت کە پێشەکییەکەت بپارێزێت لە بەرنامەیەکی پێشەکی کرێچێتیدا. خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت ئەرکی سەرشانێتی پێت بڵێت چ بەرنامەیەک گیراوەتە بەر. ئەگەر لەو باوەڕەدانیت کە پێشەکییەکەت پارێزراوە، دەتوانی داوا پێشکەش بە دادگای هەرێمی (County Court) ناوچەکەی خۆت بکەیت. دادگا دەتوانێت فەرمان بدا بە خاوەن موڵک یان نوسینگە کە یان پێشەکییەکەت بدەنەوە یان لە بەرنامەیەکدا بیپارێزن. بۆ یارمەتی زیاتر دەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە شێڵتەرەوە*، یان سەرنجی ماڵپەڕی کاونسڵی شاری بریستڵ* بدە یان ماڵپەڕی دایرێکت گەڤەرمێنت*.

خانووبەرەی هاوبەش

ئەگەر بگوێزیتەوە بۆ خانوبەرەی هاوبەش (بەشێوەیەکی فەرمی ناوی خانویەک لە ئەرکی جۆراوجۆردایە (HMO))، یان وەک کۆمەڵێک کەس دەگوێزنەوە بۆ ناو ماڵێک (نەک وەک خێزانێک)، ئێوە پێدەچێت کرێچێتییەکی دوولانەتان هەبێت. ئەمەش واتای ئەوە دەگەیەنێت کە ئێوە هەمووتان 'بەیەکەوە بە تاک تاکیش بەرپرسیار دەبن'- زۆر بە سانایی ئەمە ئەوە دەگەیەنێت کە تۆ بە شێوەیەکی تاکەکەسی بەرپرسیار دەبیت لە دانی کرێ، وە پێکەوە بەرپرسیار دەبن- بەم جۆرە ئەگەر کەسێک کرێی نەدا، بەگوێرەی یاسا ئەوانی دیکە دەبێت لەباتی ئەو کرێکە بدەن.

2. کرێ، دەستگیرۆیی خانووبەرە وە دەستگیرۆیی کاونسڵ تاکس

ئەگەر داوای دەستگیرۆیی خانووبەرە وە/یان دەستگیرۆیی کاونسڵ تاکس دەکەیت دەبێت بەرلەوەی کە بگوێزیتەوە بۆ خانوەکە داواکاری پێشکەش بکەیت ئەگەر بکرێت(یان درەنگتر نا لە هەفتەی یەکەم دوای ئەوەی کە دەگوێزیتەوە بۆ خانوەکە) چونکە بەشێوەیەکی ئاسایی دەرماڵە لە یەکەم دووشەممەوە دەدرێت کە فۆرمەکەیان بەدەست دەگات. ئەگەر لە داواکارییەکەتدا دواکەوتن ڕوویدات دەرماڵە پێدەچێت لەو ڕۆژەوە نەدرێت کە تۆ چوویتە ناو ماڵەکە. ئەوەت لەبیر بێت کە دەستگیرۆیی خانووبەرە لەشێوەی دەرماڵەی خانووبەرەی خۆجێیدا ئێستا لە زۆربەی باردا دەدرێت بە کرێچی خۆی، دووهەفتە لە پاشەوە. تۆ دەبێت خۆت ئەوە ڕێکبخەیت کە چۆن کرێ دەدەیت بە خاوەن موڵکەکەت. ئەمەش بەشێوەیەکی ئاسایی تەنها لەو بەروارەوە دەدرێت کە تۆ بە ڕاستی دەچیتە ناو خانوەکەوە، لەبەرئەوە دەبێت لەو ڕۆژەدا بچیتە ناو خانوەکەوە کە کرێچێتییەکەت دەست پێدەکات.

چۆن داواکاری پێشکەش دەکەیت

ژمارەیەک ڕێگا هەیە کە بەهۆیانەوە دەتوانیت داوای دەستگیرۆیی خانووبەرە بکەیت. دەتوانیت

زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەڕە 32 دا

فۆرمێک لە ماڵپەڕی کاونسڵەوە دابەزێنیت، لە نزیکترین خاڵی پشتگیری بەکارهێنەران (Customer Service Point) فۆرمێک وەربگرە، تەلەفون بکە بۆ بنکەی یارمەتی بەکارهێنەران لە کاونسڵ یان نامە بنێرە و داوابکە کە فۆرمێکت بۆ بنێرن. زانیاری پەیوەندی کردن لە کۆتایی ئەم نامیلکەیەدایە. پێویستە بەڵگەی سەلماندنی کرێچێتییەکەت، ناسنامەکەت، زانیاری دەربارەی داهاتت و هەر سەرمایەیەکی دانراو کە هەبێت بینێریت. لە فۆرمی داواکارینامەکەدا زانیاری زیاتر لەم بارەیەوە دابینکراوە.

3. ئاگادارکردنەوەی خەڵک کە تۆ گواستوتەتەوە بۆ ماڵێکی نوێ

دەستگیرۆیی دەرماڵەی تاکەکەسی

ئەگەر تۆ پشتگیری داهات (Income Support) (IS)، دەستگیرۆیی گەڕان بەدوای کاردا (JSA)، یان دەستگیرۆیی کەمتوانایی (Incapacity Benefit) (ICB) وەردەگریت پێویستە لەسەرت کە تەلەفون بکەیت بۆ بەشی کارو خانەنشینی* (DWP) وە ئەگەر تاکس کریدتی خێزانە کارکەرەکان (WFTC) یان تاکس کریدتی منداڵ (CTC) وەردەگریت تەلەفون بکە بۆ داهاتەکانی ناووڵات * (Inland Revenue) .

خزمەتگوزارییە بەسوودەکان

پێویستە لەسەرت کە لەگەڵ خزمەتگوزارییەکانی پسوڵەی وێسێکسی بریستڵ* (Bristol Wessex Billing services) خۆت تۆمار بکەیت. ئاگاداری ئەوە بە کە پسوڵەی پارەی ئاو زۆر بەرز دیار دەبێت چونکە ئەوان پارەی ساڵێکت لێ وەردەگرن. بزانە ئاوەکەت بە میتەرە یان نا، چونکە ئەگەر وابێت دەبێت کاتێک یەکسەر گواستتەوە بۆ ئەوێ پێوانەی میتەرەکە بە خزمەتگوزاری ئاوی بریستڵ بڵێیت. هەروەها دەبێت بە دابینکەرانی کارەباو گازی ماڵەکەت بڵێیت کە تۆ گواستوتەتەوە بۆ ئەوێ بۆ ئەو ماڵە وە پێوانەی میتەرەکانتیان بدەیتێ. ئەگەر دڵنیا نیت کێ دابینکەری ئەو خزمەتگوزارییانەیە دەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە ناشناڵ گرید* وە وێسترن پاوەرەوە*. پەیوەندی بە کۆمپانیا دابینکەرەکانەوە بکەو خوێندنەوەی پێوەرەکانیان بدەرێ و وا بکە کە حسابەکان بکرێن بە ناوی خۆتەوە. شتێکی باشە کە ئەو خوێندنەوەی میتەرانە لەگەڵ خاوەن ماڵ/نوسینگەکەت بکەیت و لە لیستی شتومەکەکاندا بە تێبینی بیان نوسیت. ئەگەر میتەرەکان بە کلیل بوون دەبێت پەیوەندی بکەیت بە کۆمپانیا دابینکەرەکانەوە بۆ ئەوەی کە سفریان بکەنەوە. ئەگەر کلیلت نییە دەبێت داوا لە کۆمپانیا دابینکەرەکە بکەیت کە بۆت بنێرێت. تا لەگەڵ کۆمپانیای دابینکەری خزمەتگوزارییە بەسوودەکان قسە نەکەیت کلیلێک بەکار مەهێنە کە لە خانوەکەدا لەلایەن کرێچییە کۆنەکەوە بەجێهێڵرابێت- لەوانەیە ئەوان قەرزیان لەسەر کلیلەکە بەجێهێشتبێت، وە پێدەچێت چارەسەری ئەوە ئاڵۆزبێت دوای ئەوەی کە تۆ دەستت کرد بە بەکارهێنانی. شتێکی باشە کە لە خاوەن موڵک یان نوسینگەکە بپرسیت کە ئایا قفڵی سەرەکی گازەکە و بۆکسی فیوزەکان لە کوێن بۆ ئەوەی لەکاتی کارەساتی کوتوپڕدا بەکاریان بهێنیت.

کاونسڵی شاری بریستڵ

دەبێت بە فەرمانگەی کاونسڵ تاکس بڵێیت کە ماڵت گواستوتەوە. ئەگەر بە تەنیا دەژیت لەوە دڵنیا بەرەوە کە فەرمانگەی کاونسڵ تاکس* لەو بارەیەوە ئاگاداربکەیتەوە چونکە لەوانەیە تۆ شیاوی ئەوە بیت کە پارەکەت بۆ کەم بکەنەوە (دەرماڵەی تاکە کەس). هەندێک کەس، وەک خوێندکارانی بەردەوام، کاونسڵ تاکسیان لەسەر نییە، ئەگەر لەو باوەڕەدایت کە دەبێت ببوێردرێت بۆ کاونسڵ تاکس لەوە دڵنیا بەرەوە کە فەرمانگەی کونسڵ تاکس ئاگادار بکەیتەوە لەو مەسەلەیە. فەرمانگەی کاونسڵ تاکس پسوڵەت بۆ دەنێرێت و فۆرمێکیشت بۆ دەنێرێت بۆ ئەوەی کە لەگەڵ خزمەتگوزارییەکانی هەڵبژاردن خۆت تۆمار بکەیت. ئەگەر ئەوەت بەدەست نەگەیشت دەتوانیت ڕاستەوخۆ تەلەفون بکەیت بۆ خزمەتگوزارییەکانی هەڵبژاردن* بۆ ئەوەی فۆرمێکت بۆ بنێرن. ئەگەر شیاوی دەنگدان بیت، پڕکردنەوەی ئەو فۆرمە واتای ئەوە دەگەیەنێت کە تۆ لە لیستی هەڵبژاردندا تۆمار کراویت.

زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەڕە 32 دا

ئەگەر تۆ دەستگیرۆیی خانووبەرە وەردەگریت هەروەها دەبێت بەشی دەستگیرۆیی خانووبەرە* (Housing Benefit) ئاگادار بکەیتەوە کە گواستوتەتەوە، وە ناونیشانە نوێکەتیان پێبڵێیت.

مۆڵەتی تەلەفیزیۆن

ئەگەر لە ناونیشانە کۆنەکەت مۆڵەتی تەلەفیزیۆنت هەبووە، پێویستە پەیوەندی بکەیت بە دەسەڵاتی مۆڵەتی تەلەفیزیۆن* و داوایان لێبکەیت کە مۆڵەتەکەت بۆ بگوێزنەوە بۆ ناونیشانە نوێکەت. ئەگەر مۆڵەتی تەلەفیزیۆنت نییە، پێویستە دانەیەک بۆ ماڵە نوێکەت بکڕیت ئەگەر دەتەوێت تەلەفیزیۆن بەکاربهێنیت. ئەگەر لە خانووی هاوبەشدا دەژیت و کرێچێتییەکی دوولانەت هەیە ئێوە تەنها یەک مۆڵەتتان دەوێت بۆ هەموو خانوەکە، بەڵام ئەگەر رێکەوتننامەی جیاجیای کرێچێتیتان هەبێت پێدەچێت لە مۆڵەتێک زیاترتان پێویست بێت. ئەگەر مۆڵەتی ڕاست و دروستتان نەبێت پێدەچێت دوچاری غەرامە کردن بن.

دڵنیایی (ئینشورانس)

لێپرسراوێتی خۆتە کە دڵنیای بۆ کولەپەلەکانی ناو ماڵەکەت بکەیت ئەگەر دەتەوێت شتومەکەکانی خۆت دڵنیا بکەیت دژی شکان و دزران. ئەگەر لە ماڵە کۆنەکەت دڵنیاییت هەبووە، پێویستە پەیوەندی بکەیت بە خاوەن دڵنیاییەکانتەوە بۆ ئەوەی ئاگاداریان بکەیتەوە کە گواستوتەتەوە. پلەی دڵنیاییەکەت پێدەچێت بگۆڕێت بەگوێرەی ئەو شوێنەی کە لێی دەژیت.

4. کەلوپەلی ناوماڵ

ئەگەر ماڵەکەت کەلوپەلی تێدانەبوو یان هەندێکی تێدابوو، وە تۆ کەلوپەلی ناوماڵی پێویستت نەبوو، سۆفا پرۆجێکت* (Sofa Project) یان ئیماوس* (Emmaus) پێدەچێت بتوانن یارمەتیت بدەن. ئەوان کەلوپەلی ناوماڵی هەرزان و شمەکێک کە بۆ سەلامەتی-پشکنراوە بۆ ئەو کەسانەی کە داهاتیان نزمە دابین دەکەن.

ئەگەر تۆ پشتگیری داهات یان دەرماڵەی گەڕان بەدوای کاردا کە پشتی بەستووە بە داهات وەردەگریت، پێدەچێت هەروەها بتوانیت یارمەتی ماڵی وەربگریت لە سۆشیاڵ فەند لە بەشی کارو خانەنشینی*.

5. زبڵ و دووبارەبەکارهێنانەوە

وەک نیشتەجێیەکی بریستڵ لێپرسراوێتییەکی یاساییت لەئەستۆدایە بۆ ئەو پاشماوەیەی کە بەرهەمی دەهێنیت. ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە تۆ لێپرسراویت لە:

- هێشتنەوەی زبڵ لە ماڵەکەتدا لە ماوەی هەفتەکەدا
- زبڵ و شتومەکی دووبارەبەکارهێنانەوە هەر یەکە بکەیتە ناو بەرمیل و سەتڵ و سندوقی تایبەتی خۆیەوە
- لە ڕۆژی کۆکردنەوەدا هەر لە کاژێر 7ی سەرلەبەیانییەوە بەرمیل و سەتڵ و سندوقی زبڵ و شتومەکی دووبارەبەکارهێنانەوە لە بەردەم ماڵەکەتدا دابنێیت
- بەزووترین کات کە بۆت دەکرێت بەرمیل و سەتڵ و سندوقەکانت لە لێواری شۆستەکە دووربخەیتەوە دوای ئەوەی کە بەتاڵیان دەکەن.

کۆکردنەوەی لێواری شۆستە

زۆربەی ماڵەکان لە بریستڵ، بە هەڵاواردنی فلات، شتومەکی دووبارەبەکارهێنانەوە لە لێواری شۆستەکانیانەوە کۆدەکرێتەوە بەشێوەی (هەفتانە) وە زبڵ بەشێوەی (دووهەفتە جارێک). بۆ ئەوەی کە بزانیت ڕۆژی کۆکردنەوەی تۆ کەییە، پەیوەندی بکە بە کاونسڵی شاری بریستڵەوە* یان سەردانی ماڵپەرەکەیان بکە.

زانیاری پەیوەندی کردن لە ڕێنمادا دەبینرێتەوە لە لاپەڕە 32 دا

[Page 15]

دووباره بەکارهێنانەوە

سندوقی ڕەش

چی تێدەکرێت: هەموو جۆرە کاغەزێک (بە ڕۆژنامە، گۆڤار، کەتەلۆگ، ڕێنمای تەلەفون، پۆستی بێکەڵک، زەرف و هتد)، یەلۆ پەیجیش، بوتڵی شوشەو قوتوی شوشە، بوتڵی ئەلەمینیۆم و تەنەکە (بە سپرایشەوە)، پەڕەی ئەلەمینیۆمی پێچانەوە، جلوبەرگ و قوماش، پێڵاو، چاویلکە، پاتری ناوماڵ (پیل) و هی ئۆتۆمۆبێل، ڕۆنی ئۆتۆمۆبێلی بەکارهاتوو(لە قوتویەکی سەرقەپاتدا بێت).

بوتڵی پلاستک لە سندوقی ڕەشدا کۆناکرێنەوە. ئەگەر ئەوانەی تێبکەیت، پێدەچێت سندوقەکەت بەتاڵ نەکەن.
مقەبا لەگەڵ پاشماوەی خواردن کۆدەکرێتەوە (سەیری لای خوارەوە بکە)، لەبەر ئەوە تکایە ئەوانە مەخەرە ناو سندوقە ڕەشەکەت.

دەتوانیت هەرچەندە کە بتەوێت کەلوپەلی دووبارە بەکارهێنانەوە لە دەرەوە دابنێیت، هەوڵبدە سندوقەکەت ڕێکوپێک بێت بە جیاکردنەوەی ماددەکان ئەگەر بکرێت. تکایە هەر کەلوپەلێکی دووبارە بەکارهێنانەوە کە لە سندوقەکەتدا جێگای نابێتەوە بیکەرە عەلاگەوە بەڵام گرێیان مەدە.

پاشماوەی خواردن و مقەبا

چ شتێکی تێدەکرێت: هەموو پاشماوەیەکی خواردنی کوڵاوو نەکوڵاو. لەوە دڵنیا بەرەوە کە سەتڵی خۆڵی خواردنت هەیەو لە چێشتخانەشدا کادیت هەیە (Caddy). کادی چێشتخانەکەت لە چێشتخانەدا دابنێ، بە ڕۆژنامە، کاغەز یان زەرفی کۆرنستارچ (Cornstarch) ناوەوەی داپۆشە و بۆ هەموو جۆرە پاشماوەێکی خۆراک بەکاری بهێنە. کاتێک کادییەکەت پڕبوو، بەتاڵی بکەرە ناو سەتڵە گەورەترەکەی پاشماوەی خۆراک کە دەکرێت لە دەرەوە دابنرێت- هەوڵ بدە کە سەتڵی پاشماوەی خۆراک لە بەر تیشکی خۆری ڕاستەوخۆ دانەنێیت و هەمیشە با داخرابێت (دەسکەکەی بکە بۆ پێشەوە) بۆ ئەوەی بەر لە دەرچونی بۆنی پیس بگرێت کە بێتە دەرەوە. لەڕۆژی کۆکردنەوەدا، سەتڵی پاشماوەی خۆراکەکەت و مقەباکانت پێکەوە دابنێ، مقەباکانت بخەرە ژێر سەتڵەکە یان لە تەنیشتی دایانبنێ. دەتوانیت پارچەی بچوکی مقەبا بخەیتە ناو سەتڵەکەت. تکایە یان پەیوەندی بکە بە کاونسڵی شاری بریستڵەوە* یان سەردانی ماڵپەڕەکەیان بکە، ئەگەر دەتەوێت داوای سندوقیکی ڕەشی خۆڕایی، سەتڵی پاشماوەی خۆراک یان کادی چێشتخانە بکەیت، هەر پرسیارێکت هەیە دەربارەی بەکارهێنانیان، یان ئەگەر دەتەوێت لە کۆکردنەوەیەک ئاگاداریان بکەیتەوە کە نەکراوە.

[Page 16]

دووبارە بەکارهێنانەوە لە فلاتدا

خزمەتگوزاری دووبارە بەکارهێنانەوە لە بلۆکی فلاتدا جیاوازە. هەندێک بلۆکی فلات بنکەی بچکۆلەی دووبارە بەکارهێنانەوەیان هەیە بۆ دووبارە بەکارهێنانەوەی کاغەز، شوشەو قوتوو. هەندێکی دیکە هۆکاریان هەیە بۆ کۆکردنەوەی پاشماوەی خۆراک بەشێوەی هاوبەش. تکایە لەگەڵ دراوسێیەک، کەسێکی سەرپەرشتیکەر قسە بکە یان پەیوەندی بکە بە کاونسڵەوە بۆ ئەوەی بزانیت دەستت بە چ جۆرە خزمەتگوزارییەک دەگات.

بەرمیلی خۆڵی تایەدار

بەرمیلە خۆڵە تایەدارەکەت بۆ هەموو ئەو پاشماوانەیە کە ناکرێت دووبارە بەکاربهێنرێنەوە، بە پلاستیکی پێچانەوەو پۆلیسترینەوە. دەرگای بەرمیلکە دەبێت پێوەبدرێت و نایلۆنی زبڵی زیادە نابرێت. ئەگەر بەرمیلی خۆڵی تایەدارت نییە، دەتوانیت تا ڕادەی چوار نایلۆنی ڕەشی خۆڵ لە دەرەوە دابنێیت بۆ ئەوەی بیبەن. ئەگەر لە خانویەکی گەورەدا بژیت، پەیوەندی بە کاونسڵەوە بکە بزانە شیاوی ئەوەیت کە بەرمیلیکی زیادەت بۆ دابنێن. لێپرسراوێتی یاسایی خۆتە کە دڵنیابیت زبڵ و خۆڵەکەت لەسەر شەقامەکە کەڵەکە نەبووە.

خزمەتگوزاری دیکەی پاشماوە

پەیوەندی بە کاونسڵی شاری بریستڵەوە* بکە یان سەردانی ماڵپەڕەکەیان* بکە بۆ زانیاری زیاتر.
خزمەتگوزاری خۆویستی بە پارە بۆ کۆکردنەوەی پاشماوەی باخ ، کۆکردنەوەی پاشماوەی گەورە بۆ پارچەی گەورەی کەلوپەلی ناوماڵ، وە کۆکردنەوەی نهێنی و وورییایانەی پاشماوەی کلینیکی. کاونسڵی شاری بریستڵ

هەروەها یارمەتی پێشنیار دەکات بۆ کۆکردنەوەی پاشماوە. ئەگەر پێویستیت بە یارمەتی هەیە بۆ بردنە دەرەوەی بەرمیل و سەتڵ و سندوقی زبڵ و دووبارە بەکارهێنانەوە بەهۆی کەمئەندامی یان نەخۆشییەوە دەتوانیت داوای کۆکردنەوەی یاریدەدراو بکەیت.

خزمەتگوزاری دووبارە بەکارهێنانەوەی دیکە

پەیوەندی بە کاونسڵی شاری بریستڵەوە* بکە یان سەردانی ماڵپەرەکەیان* بکە بۆ زانیاری زیاتر. دەتوانیت هەروەها شتومەکی دیکە دووبارە بەکاربهێنیتەوە و لەکۆڵی بکەیتەوە وەک تەختە، ئامێری کارەبایی، وە پاشماوەی ترسناک لە بنکەکانیی دووبارە بەکارهێنانەوەی شتومەکی ناوماڵ وە بوتڵی پلاستیکی و شتومەکی دیکە لە زیاتر لە 40 بنکەی دووبارە بەکارهێنانەوە لە بریستڵدا.

[Page 17]

بڕگەی 3: کاتێک کە لە ماڵەکەدا دەژیت

1. پارەی پسوڵە دان و کرێ

لەو بەروارەوە کە ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکەت واژو دەکەیت تۆ لێپرسراویت لە دانی پارەی پسوڵەکان و کرێ. ئەگەر لەکاتی خۆیدا پارەکان نەدەیت پێدەچێت کرێچێتییەکەت بخەیتە مەترسیەوە. نابێت هیچ کاتێک کرێ لە خاوەن موڵەکەکەت /نوسینگەکەت ڕابگریت لەبەر هۆیەک بێت. ئەگەر کرێ ڕابگریت خاوەن موڵک/نوسینگە دەتوانێت ڕاپێچی دادگات بکات. ئەگەر ئێوە کرێچی دوولانەن وە یەکێک کرێکە نادات کرێچییە دوولانەکانی دیکە لێپرسراو دەبن لە دانی ئەو کرێیە.
ئەگەر لە خانوی هاوبەشدا دەژیت پێویستە بە ووریایی بیر بکەیتەوە کە ناوی کێ لەسەر هەر پسوڵەیەکە، وە چۆن دڵنیا دەبیتەوە کە پسوڵەکان بەتەواوی و لەکاتی خۆیدا دراون. ئەگەر کرێچییەک بەشەکەی خۆی نەدا ئەوا ناوی هەرکەسێک لەسەر پسوڵەکە بێت لێپرسراو دەبێت لەوەی کە دڵنیا بێت پارەکە دراوە. ئەگەر کەفیلت هەبێت لەوانەیە ئەوان لێپرسراو بن لە دانی پارەی پسوڵەکان ئەگەر تۆ نەیدەیت.
ئەگەر دەستگیرۆیی خانووبەرە وەردەگریت پێویستە لەسەرت کە ئەوەت لەبیر بێت کە ئەو دەستگیرۆییە بۆ ئەوەیە کە یارمەتیت بدات کە کرێکەت بدەیت- ئەوە بۆ تەواوکردنی پارەی هیچ کام لە پسوڵەکانت نییە.

2. ماڵەکەت گەرم و وشک ڕابگریت

یەکێک لە باشترین ڕێگاکان بۆ ئەوەی کە ماڵەکەت گەرم و وشک ڕابگریت ئەوەیە کە لەوە دڵنیا بیتەوە کە ماڵەکەت شێدار نییە.
شێ زۆربەی جار بەهۆی چربوونەوەوە ڕوودەدات، ئەوش کاتێک ڕوودەدات کە هەوای گەرم بەر ڕوویەکی سارد دەکەوێت- وەکو دیوار یان پەنجەرە. چربوونەوە خۆی لەخۆیدا زیانی نییە، بەڵام ئەگەر ببێتە هۆی دروست بوونی کەڕو، ئەوە پێدەچێت وا لە ماڵەکەت بکات کە تەندروست نەبێت. هەروەها پێدەچێت ببێتە هۆی شتی دیکە وەک ڕزینی چوارچێوەی پەنجەرە. ئەوەت لەبیربێت کە تۆ لێپرسراویت لە چاودێری کردنی ماڵەکە لەکتێکدا کە تۆ لەوێ دەژیت، وە پێدەچێت هەر شتێک کە پێویستی بە چاککردنەوە بێت لە ماڵەکەدا تۆ لێپرسراو بیت لە چاککردنەوەی ئەگەر خاوەن موڵک یان نوسینگەکە لەو باوەڕەدابێت کە تۆ بوویتە هۆی ئەو خراپبوونە.
گەلێک شتی ئاسان هەیە کە تۆ بیکەیت بۆ ئەوەی کە ڕادەی چربوونەوەو شێ بۆ کەمترین ڕادە دابەزێنیت:

گەرمکردن

زۆربەی چربوونەوە بەهۆی نەبوونی گەرمییەوە ڕوودەدات. شتێکی یاریدەدەر دەبێت ئەگەر تۆ ئەو ژوورانەی کە بەکاریان ناهێنیت بۆ پلەیەکی کەم گەرمیان بکەیت، وە/یان دەرگاکانی نێوان ژوورەکان پێوەبدەیت. هەبوونی دابڕین (Insulation) لە ماڵەکەتدا هەروەها دەتوانێت یارمەتی کەمکردنەوەی چربوونەوە بدات. ئەگەر گەرمکردنی ناوەندیت نییە، هەوڵبدە کە هیتەری گازیی گەڕۆک بەکارنەهێنیت چونکە شێیەکی زۆریان لێدەردەچێت. هیتەری گەڕۆک نابێت بە هەڵکراوی بەجێ بهێڵرێن کاتێک کە تۆ لەماڵ نیت.

ئەگەر تۆ دەستگیرۆییەکەی وەها وەردەگریت کە پەیوەندی هەبێت بە دەسگیرۆیی دیکە وەکو دەستگیرۆیی خانووبەرە، پێدەچێت بتوانیت کە گەرمی ناوەندیت بۆ دابمەزرێنن بە خۆڕایی. پەیوەندی بکە بە وۆرم فرۆنتەوە* (Warm Front) بۆ زانیاری زیاتر.

هەڵم کەمتر بەرهەم بهێنە

چێشتخانە: تاوەکان سەر بنێرەوە. لە پێویستی خۆت زیاتر ئاو مەکەرە سەر ئاگر (گەرمی مەکە)، وە کاتێک کە خواردنەکە هاتەکوڵ گەرمییەکە کەم بکەرەوە.

[Page 18]

لەکاتێکدا کە چێشت لێدەنێیت دەرگای چێشتخانەکە با پێوەدراوبێت بۆ ئەوەی نەهێڵێت هەڵم بچێتە دەرەوە بەرەو بەشەکانی دیکەی ماڵەکە.
ئەگەر پانکەی هەوادەرکەر (ساحیبە) ی تێدایە لەوە دڵنیابەرەوە کە هەڵکراوە کاتێک تۆ لەو ژوورە کار دەکەیت.

گەرماو: لەوە دڵنیا بەرەوە کە ئاو نارژێتە سەر ئەرزی گەرماو یان ئاودەست. هەر ئاوێک لەسەر ئەرزەکەی بەجێ بهێڵرێت دەچێتە خوارەوەو دەبێتە هۆی زیان گەیاندن، ئەوە زۆری تێدەچێت بۆ ئەوەی کە چاکبکرێتەوە و خاوەن موڵکەکەت / نوسینگەکەت پێدەچێت پارەی ئەوەت لێبسێنێتەوە. کاتێک کە بە دوش خۆت دەشۆیت لەوە دڵنیا بەرەوە کە پەردەی دوشەکە لەناو بانێوکەدایە. لەسەر ئەرزەکە فەرشی ناو گەرماو دابنێ و هەوڵ بدە کە ئاو نەرژێتە دەرەوەی بانێو یان دوشەکە. دەرگای گەرماوەکە دابخەو پەنجەرەیەک بکەرەوە بۆ ئەوەی کە هەوا شێدارەکە بچێتە دەرەوە. ئەگەر پانکەی هەوا دەرکەری تێدایە لەوە دڵنیا بەرەوە کە لەکاتێکدا کە ئەو ژوورە بەکار دەهێنیت هەڵکراوە.

هەواگۆڕکێ
هەوڵ بدە و پەنجەرەیەک بکەرەوە لە چێشتخانەو گەرماودا کاتێک کە بەکاریان دەهێنیت، وە دوای ئەوەی کە تەواویش دەبێت بۆ ماوەی لانی کەم 20 خولەک. لە هەموو ئەو ژورانەشدا کە بەکارییان دەهێنیت با پەنجەرەکان کەمێکیان کراوە بێت، بە ژووری نوستنەکەشتەوە لە شەودا، بۆ ئەوەی کە هەوا ئاڵوگۆڕ بکات. تەنها کاتێک ئەوە بکە کە نەبێتە هۆی کێشەی ئاسایشی.

جلوبەرگ وشک کردنەوە
هەرکاتێک کە دەکرێت، جلوبەرگەکانت لە دەرەوە وشک بکەرەوە. ئەگەر ناچار بوویت کە لە ناوماڵدا جلوبەرگ وشک بکەیتەوە ڕاستەوخۆ مەیاندە بەسەر ڕادێتەرەکاندا. هەر کات بۆت دەکرێت جلوبەرگ لەناو گەرماودا هەڵبخە بەسەر تەلی جلوبەرگ وشک کردنەوەدا و کارێک بکە ژوورەکە هەواگۆڕکێی هەبێت.

شتی دیکە کە تۆ دەتوانیت بیانکەیت
ئەگەر چربوونەوەو شێ بوون بە کێشەو ئەو بیرۆکانەی لای سەرەوە کەڵکی نەبوو، پێویستە لەسەرت کە لەگەڵ خاوەن موڵک/ نوسینگەکە قسە بکەیت. ئامێری وەک شێ لەناوبەر (dehumidifier) پێدەچێت باش بێت، وە خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت پێدەچێت بیرۆکەی دیکەی هەبێت بۆ ئەوەی وا بکەن کێشەکە ڕابوەستێنن.

3. ئاسایش
تۆ بەرپرسیاریت لە پاراستنی ماڵەکەت بە ئەمینی لەکاتێکدا کە لەوێ دەژیت. لێپرسراوێتی خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەتە کە لەوە دڵنیا بێتەوە کە هەموو ئەو دەرگاو پەنجەرانەی کە پێویستیان بە داخرانە کێلون و سویچی لەباریان بۆ دانراوە.

ڕێنومایی کەمکردنەوەی تاوان
شتێکی سەرەتاییە بەڵام گرنگ دیارە، باشترین ڕێنومایی ئەوەیە کە لەوە دڵنیا بیتەوە کە دەرگاو پەنجەرەکان داخراون. بەر لەوەی کە خانوەکە بەجێبهێڵیت بەخێرایی بیپشکنە. تەنانەت کاتێکیش کە لە ماڵەوەیت، دەرگاکان دابخەو پەنجەرەکانیش بە کراوەیی بەجێ مەهێڵە لەو ژوراندا کە خۆتی تێدا نیت. ئەو دزانەی کە ماڵان دەبڕن بە 'هاتنە ژوورەوە' لە هاویندا زۆر زۆر زیاد دەکەن کاتێک خەڵک دەرگاو پەنجەرە بە کراوەیی بەجێ دەهێڵن.

- کلیکی زیادە لە دەرەوەی ماڵ مەشارەرەوە. ئەو شوێنە سەرەکییانەی کە لێی دەشارنەوە ئەو شوێنانەن کە ماڵبڕەکان بەر لە هەموو شوێنێک دەیان پشکنن.
- پێدەچێت بتوێت داوای کێلون و سویچی نوێ بکەیت کە دابمەزرێنرێن کاتێک کە دەگوێزیتەوە ئەوێ چونکە نازانیت کە کرێچییەکەی پێشوو کۆپی کلیلی داوە بەکێ.
- بەشێوەیەکی هەرمەکی 3/2 ماڵبڕینەکان لەرێگای پەنجەرەو دەرگای دواوەی قاتی خوارەوەوە ڕوو دەدەن. زیاتر وریایان بە کە بە ئەمینی ڕایان بگریت. پەنجەرەی سەرو سەقفی تەختیش زۆر ئاسانن بۆ برین.

[Page 19]

- بۆ ئەوەی کە وا بکەیت بەشی پێشەوەی ماڵکەت کەمتر ئاسان بێت بۆ بڕین، وا بکە کە دەرگاو پەنجەرەکانت لە شەقامەکەوە بە ئاسانی دەبینرێن. دیوارو سەوزایی کورت بکەرەوە بۆ کەمتر لە 1 مەتر بەرزی.
- دەرەوەبینێک (Viewer) لە دەرگای دەرەوە ببەستە. دەرگاکە مەکەرەوە ئەگەر هیچ گومانێکت هەبوو کە کێیە لەدەرگا دەدات.
- کلیل لە نزیکی دەرگاکان دامەنێ چونکە ماڵبڕەکان دەتوانن قولاپ و داری ماسی گرتن یان موگناتیس بەکار بهێنن بۆ ئەوەی کە لە کونی نامەکانەوە دەستیان بیانگاتێ.
- ئەوەندەی بکرێت سویچ (Mortice) بەکاربهێنرێت چونکە پێویستیان بە کلیلە بۆ ئەوەی بکرێنەوە لە هەردوو لاوە بەجۆرێک کە ماڵبڕەکان ناتوانن لە دەرگاکەوە بچنە دەرەوە ئەگەر بەشێوەیەکی دیکە هاتبنە ناوەوە.
- چەو کە بەسەریدا دەڕۆیت دەنگی دێت و دەتوانێت ماڵبڕ دەربخات ئەگەر بە چواردەوری ماڵەکەدا دابنرێت. دەوەنی دڕکاویش کە بە درێژایی دیواری پشتەوە و پەرژینەکاندا دەڕوێنرێن پاراستنی زیاتر دابین دەکەن.
- ئەو گوڵۆپانەی کە واتیان نزمە، ووزە کەم بەکاردەهێنن، وە لە ئێوارە تا بەیانی دەگیرسێن لە زۆربەی باردا لەو گوڵۆپی 'ئاسایشی'یانە باشترن کە بە هەست دەکەونە کار.
- پێدەچێت بتەویت کە شتومەکەکانی ناو ماڵەکەت دڵنیا بکەیت، لە ترسی ئەوەی کە پێدەچێت شتێکت لێبدزرێت.
- سویچی کاژێردار بەکاربهێنە بۆ ئەوەی کە لەکاتی پێویستدا گوڵۆپەکان، ڕادیۆ هتد هەڵبکات کاتێک کە تۆ لە دەرەوەی ماڵەکەتیت. بە دراوسێیەکی متمانە پێکراو بڵێ کە چاوی لە ماڵەکەت بێت کاتێک کە تۆ لە پشوویت وە وا بکات کە ئەو شوێنە لە ئاوەدان بچێت بە لابردنی پۆست، کردنەوەی پەردەکان هتد. .
- لەوە دڵنیا بەرەوە کە ژووری بچوکی ناو حەوشە وە بینای دەرەوە ئەمینن. تەنانەت ئەگەر نرخێکی ئەوتۆشیان نەبێت، ئەو هۆکارو پەیژانەی کە لەوێ ئەمبار کراون دەکرێت بۆ هاتنەناوەوەی بینا سەرەکییەکە بەکار بهێنرێن.
- دەتوانیت هەموو ئەو کەلوپەلانەی کە بەشێوەیەکی تایبەت دەناسرێنەوە تۆمار بکەیت (ئەوەش ئەوەیە کە کەلوپەلەکانت کە ژمارەی سیریاڵیان هەیە) لە www.immobilise.com. ئەگەر پۆلیس دۆزییەوە، دەتوانرێت بە پشکنینی داتا بەیسەکە شوێن پێی خاوەنەکەی هەڵبگیرێت.
- ئۆتۆمۆبێل ئەگەر لە گەراجێکی داخراودا یان لەسەر ڕێچکەیەکی ناو حەوشەدا ڕابگیرێن سەلامەت ترن، ئەگەر هەتبێت.
- بۆ ڕێنومایی زیاتر، دەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە بەرنامەی چاودێری گەڕەکەکان*، یان سەردانی ماڵپەڕی کەمکردنەوەی تاوان* بکەیت.

کەسانێک کە بەبێ پرس دێنە ناوەوەو میوانەکان

بەگوێرەی یاسا تۆ بۆت هەیە کە هێزێکی ماقوڵ بەکاربهێنیت بۆ بەرگری کردن لە خۆت یان بۆ پاراستنی کەسکی دیکە یان بۆ پاراستنی ماڵەکەت. ئەو هێزەی کە لەهەر بارێکدا بە ماقوڵ دادەنرێت پەیوەندی هەیە بەو هەڕەشەیەوە کە دووچارت دەبێتەوە. بۆ نمونە، ئەو ئاستی بەرگرییەی کە تۆ دەتوانیت بەکاری بهێنیت بۆ بەرگری کردن لە ژیانت گەورەترە لەو هێزەی کە دەتوانیت بەکاری بهێنیت بۆ بەرگری کردن لە ماڵەکەت. یاسا ڕێگات پێنادات کە تۆڵە بسێنیتەوە. سزادانی تاوانباران کاری دادگاکانە و نابێت تۆ یاسا بگریتە دەست خۆت بە هەوڵدان بۆ سزادانی سەرپێچیکەرێک لەسەر تاوانێک کە لە دژی تۆ، هاوڕێکانت، یان خێزانەکەت ئەنجامی داوە.

یاسای ئەرکی خاوەن ماڵ (1957 و 1984) بەرپرسیارێتی دەخاتە ئەستۆی خاوەن ماڵەکانەوە بۆ ئەوەی کە بەشێوەیەکی ماقوڵانە ووریا بن بۆ پاراستنی ئەوانەی کە لە ماڵەکەیاندان. ئەو یاسایەی یەکەم

[Page 20]

پەیوەندی هەیە بە میوانی یاساییەوە و ئەوەی دواتر پەیوەندی هەیە بەوانەوە کە بە بەبێ پرس دێنە ناوەوە.
وەکو خاوەن ماڵێک، تۆ ئەرکی سەرپەرشتی کردنت لەئەستۆدایە بەرانبەر بەوانەی کە بەشێوەیەکی یاسایی لە ماڵی تۆدان.
لەلایەنی تیۆرییەوە، کەسێک دەتوانێت داوای مەدەنی (نەک تاوانکاری) دژی تۆ بگرێتە بەر ئەگەر بریندار/زامدار ببن کاتێک لە ماڵی تۆدان وەکو کەسێک کە بەبێ پرس هاتۆتە ناوەوە یان وەک میوان.

4. باش بەکارهێنانی ووزە

ئەگەر ماڵەکت وا نییە کە ووزە بەباشی بەکاربێنیت، ئەوە نەک تەنها بۆ ژینگە خراپە بەڵکو هەروەها پسوڵەی سوتەمەنییەکانیشت بەرزدەکاتەوە. ئەگەر دەستگیرۆیی وەردەگریت، پێدەچێت بتوانیت داواکاری پێشکەش بکەیت بۆ پارەی ۆرم فرۆنت* بۆ ئەوەی کە ماڵەکەت گەرمتر بکات و باشتر ووزە بەکاربهێنێت، بە دامەزراندنی دابڕ، بەرگر لە هەوای سارد هتد. پێویستت بە وەرگرتنی ڕەزامەندی هەیە لە خاوەن موڵکەکەت یان نوسینگەکەت بەر لەوەی کە هیچ کارێک ئەنجام بدەیت. تەنانەت ئەگەر لەسەر دەستگیرۆییش نەبیت هێشتا هەر پێدەچێت شیاوی یاریدەدان بیت- پەیوەندی بکە بە بنکەی ڕێنومایی ووزەوە* بۆ زانیاری دەربارەی هەر بەرنامەیەکی داشکاندن کە لەناوچەکەتدا هەبێت، وە هەروەها بۆ وەرگرتنی ڕێنومایی دەربارەی ئەوەی کە چۆن ماڵەکەت والێبکەیت کە زیاتر ووزە بەباشی بەکاربهێنێت.

5. سەلامەتی گاز

لێپرسراوێتی خاوەن موڵکە کە لەوە دڵنیا بێتەوە کە ئامێرە گازییەکان سەلامەتن بە سازدانی پشکنینی گازی CORGI هەموو ساڵێک. ئەگەر دڵنیا نیت لەوەی کە ئەوە کراوە یان نا پەیوەندی بکە بە خاوەن موڵکەکەتەوە/ نوسینگەکەتەوە و داوای وێنەیەکی بڕوانامەی پشکنین بکە.
پێویستە لەسەرت کە لەوە دڵنیا بیتەوە کە هەر کێشەیەک هەبێت سەربارەت بە ئامێرە گازییەکانی کە لەلایەن خاوەن موڵک یان نوسینگەوە دامەزراون بەوانی ڕابگەیەنیت. ئەگەر بۆت دەرکەوت کە هەر ئامێرێکی گازی سەلامەت نییە نابێت بەکاری بهێنیت.

6. دراوسێیەتی و بوون بە دراوسێیەکی باش

ئەگەر هەر کێشەیەکەت هەبوو لەگەڵ داروسێکانت لەکاتیکدا کە لە ماڵە نوێکەتدا دەژیت، باشترین شت کە بیکەیت ئەوەیە کە لەسەرەتادا قسەیان لەگەڵدا بکەیت وە سەرنج بدەیت ئەگەر بتوانیت ڕێگایەک بدۆزیتەوە بۆ ئەوەی کە کێشەکە چارەسەر بکەیت. ئەگەر ئەوە کەڵکی نەبوو، یان نەتتوانی لەگەڵ داروسێکانت قسە بکەیت، دەزگای ئەو تۆ هەیە کە پێدەچێت بتوانن یارمەتیت بدەن. خاڵی خزمەتگوزاری بەکارهێنەرانی* ناوچەکەت پێدەچێت بتوانن یارمەتیت بدەن ئەوانە بدۆزیتەوە کە تۆ پێویستە پەیوەندیان پێوە بکەیت.

ئەو شوێنانەی کە بۆ داواکردنی یارمەتی ڕوویان تێبکەیت:

هەڵسوکەوتی دژە کۆمەڵ
ئیتز یۆر کۆڵ* (It's Your Call) یان لەکاتی کوتوپڕیدا: پۆلیسی ئەڤن و سەمەرسێت*

گیرانی زێراب
تیمەکانی خانووی تایبەت* (Private Housing Teams)

دەنگەدەنگ
تیمەکانی پیسبوونی ژینگە بە دەنگ* (Noise pollution Team)

جرج، مشک وە جروجانەوەری دیکە
کۆنترۆڵ کردنی جروجانەوەر* (Pest Control)

کۆکردنەوەی زبڵ
خزمەتگوزارییەکانی پاشماوە* (Waste Services)

هەروەها بەرپرسیاریت لەوەی کە دراوسێیەکی باش بیت، لەبەر ئەوە لەوە دڵنیا بەرەوە کە بیر لەوە دەکەیتەوە کە هەڵسوکەوتت چۆن پێدەچێت کار لە دراوسێکانت بکات.

دەنگە دەنگ
دەنگ بە نزمی ڕابگرە- بەتایبەتی ئێواران و بە شەو

[Page 21]

7. بەرپرسیارییەکانت

وەک کرێچییەک، تۆ بەرپرسیارێتی تایبەتت هەیە، زۆربەی ئەوانە دەبێت لە ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکەتدا باس کرابێت. ئەم لیستەی لای خوارەوە بیرۆکەیەکت دەداتێ لەسەر شتە سەرەکییەکان کە پێویستە ئاگاداریان بیت:

- ئەرکی سەرشانتە کە کرێ و پارەی پسوڵەکانت بدەیت هەر کە کاتیان هات
—هەر شتێک کە چاککردنەوەی پێویست بێت بە زووترین کات بە خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت ڕابگەیەنیت
—بە ئەنقەست هیچ شتێک نەشکێنیت یان خراپ نەکەیت
—وە هیچ گۆرانکارییەک دروست نەکەیت یان دیکۆر نەکەیت بەبێ ڕەزامەندی خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت (باشترین شت ئەوەیە کە ئەوە بە نووسین بێت). ئەگەر ببیتە هۆی هەر خراپبوونێکی خانوەکە خاوەن موڵک/ نوسینگە پێدەچێت پارە لە پێشەکییەکەت گل بداتەوە بۆ ئەوەی تێچوونی چاککردنەوەی ئەوەی لێدەربکات.
- پێدەچێت هەروەها بەرپرسیار بیت لە سەرپەرشتی کردنی باخچەکەت ئەگەر هەت بێت، سەیری ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکەت بکە بزانە ئەوە بەرپرسیارێتی کێیە.
- تۆ لێپرسراویت لە هەڵسوکەوتی هەر میوانێک کە هەتبێت، لەبەر ئەوە دەبێت لەوە دڵنیا بیتەوە کە هیچ بەندێکی ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکە ناشکێنن.
- هەر مەرجێکی دیکە کە لە ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکەدا بێت پەیڕەوی بکە. بۆ نمونە ئاژەڵی ماڵی ڕانەگریت و ڕێگا نەدەیت کە هیچ کەسێکی دیکە لە ماڵەکەدا بمێنێتەوە بەبێ ڕەزامەندی نوسراوی خاوەن موڵک/ نوسینگەکەت. ئەگەر خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت ڕازی بوو لەسەر ئەوەی کە کەسێکی دیکە دەتوانێت لە ماڵەکەدا لەگەڵ تۆ بمێنێتەوە وە تۆ دەستگیرۆیی خانووبەرە وەردەگریت ئەمە پێدەچێت کار لە شیاو بوونت بکات.

8. بەرپرسیارێتی خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت وە چی بکەیت ئەگەر نەیانهێنانە دی

خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت هەروەها بەرپرسیارێتییان هەیە، زۆربەیان لەو ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەدا باسکراوە کە هەردوولاتان واژوتان کردووە. ئەم لیستەی لای خوارەوە بیرۆکەیەکت دەداتێ لەسەر شتە سەرەکییەکان کە پێویستە ئاگاداریان بیت:

- ئەوان ڕێگایان پێنادرێت کە بێنە ناوماڵەکەت بەبێ ڕەزامەندی تۆ تەنها لەکاتی کوتوپڕیدا نەبێت

خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت دەتوانێت بێتە ناو ماڵەکەت بۆ پشکنینی خانوەکەو ئەنجامدانی کاری چاککردنەوە، یان بەگوێرەی هەرکام لەو هەلومەرجانەی کە لە ڕێکەوتننامەکەی کرێچێتییەکەدا هاتوون، وەک بۆ ئەنجامدانی سەیرکردنی ماڵەکە لەگەڵ کرێچی چاوەڕوان کراودا. دەبێت لانی کەم 24 کاژێر پێشتر بە نووسین ئاگادارت بکەنەوە تەنها لەکاتێکدا نەبێت کە ئێوە هەردوولاتان لەسەر سەردانێکی بەپەلە ڕێککەوتبن، یان ئەگەر شتێکی کوتوپڕی ڕاستەقینە هەبێت. ئەگەر خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت هاتە ناو ماڵەکەت بەبێ ئاگادارکردنەوەی دروست و بەبێ ئەوەی کە پێشتر لەگەڵ تۆ لەسەر ئەوە ڕێککەوتبێت، ئەوە دەکرێت وەک بێزارکردن بژمێررێت کە سەرپێچییەکی تاوانکارانەیە. ئەگەر ئەوە ڕوویدا تۆ دەبێت ڕێنومایی لە تیمی پەیوەندییەکانی کرێچێتی*، شێلتەر*، یان ستێزن ئەدڤایس بیرۆ* وەربگریت.

- ئەگەر ویستیان تۆ خانوەکە چۆڵ بکەیت دەبێت ڕێوشوێنی یاسایی دروست بگرنە بەر

ڕێوشوێنی ڕاستی یاسایی پشت دەبەستێت بە جۆری ئەو کرێچێتییەوە کە تۆ هەتە. ئەگەر کرێچێتییەکی ماوەکورتی دڵنیاکراوت هەبێت دەبێت ئەوان 'ئاگادرینامەی داوای وەرگرتنەوە' ت بۆ دەربکەن (نمونەی ئەوانە لە بەشی بەڵگەنامە نمونەکاندا

[Page 22]

دەبینرێتەوە). ئەگەر تۆ دڵنیانیت کە ئایا ڕێوشوێنی دروست پیادەکراوە یان نا دەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە تیمی پەیوەندییەکانی کرێچێتی، شێلتەر، یان ستێزن ئەدڤایس بیرۆوە بۆ بەدەستهێنانی یارمەتی. تۆ پێدەچێت بتەوێت کە ڕێنومایی یاسایی وەربگریت، بنکەی یاسایی بریستڵ و ئەڤن* ڕێنومایی یاسایی خۆڕایی دابین دەکات، وە کۆمیساری خزمەتگوزارییە یاساییەکان دەتوانێت زانیاریت بداتێ لەسەر ڕێکخراوی دیکە و پارێزەر لە ناوچەکەتدا کە پێدەچێت بتوانن یارمەتیت بدەن. زۆرجار تۆ دەبێت پارەی خزمەتگوزاری یاسایی بدەیت، لەبەر ئەوە هەوڵ بدە کە لەوە دڵنیا بیتەوە کە بەرلەوەی پارێزەرێک بگریت کەسێکت بەدەستەوەیە.

- دەبێت لەوە دڵنیا ببنەوە کە خانوەکەت ئاستی تایبەتی سەلامەتی تێدایە

لیستێکی پشکنینی سەلامەتی هەیە لە بەشی پشتەوەی ئەم نامیلکەیەدا بۆ یارمەتیدانی تۆ بۆئەوەی بزانیت ئەو ئاستانە هاتوونە دی. دەتوانیت هەر کێشەیەک هەبێت بە تیمەکانی خانووبەرەی تایبەتی* ڕابگەیەنیت، بەڵام بیرۆکەیەکی باشە کە یەکەم جار قسە لەگەڵ خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت بکەیت بۆ ئەوەی هەوڵ بدەن هەر چاککردنەوەیەک کە پێویست بێت بتوانن ڕێوشوێنی ئەنجامدانی سازبدەن.

- ئەوان دەبێت ڕێوشوێنی چاککردنەوە وادابنێن کە لە چوارچێوەی کاتێکی ماقوڵدا ئەنجام بدرێت.

چاککردنەوەی خراپبوونێک کە مەترسی بۆ تەندروستی و سەلامەتی بهێنێتە ئاراوە دەبێت بەشێوەیەکی گشتی لەنێوان یەک تا سێ ڕۆژدا ئەنجام بدرێت. چاککردنەوەیەک کە بنەڕەتی نەبن پێدەچێت تا یەک مانگ بخایەنن. ئەگەر ئەوە ڕووی نەدا، دەتوانیت پەیوەندی بە خزمەتگوزاری خانووبەرەی تایبەتەوە* بکەیت بۆ ڕێنومایی زیاتر.

9. پەیوەندی نێوان تۆو خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت

لەوپەڕی بەرژەوەندی تۆدایە کە پەیوەندییەکی باش لەگەڵ خاون موڵکەکەت/ نوسینگەکەت پیادە بکەیت ئەگەر بتوانیت.
ئەگەر لەو باوەڕەدانیت کە خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت پابەندی بەشی خۆیانن لە ڕێکەوتننامەی کرێچێتی، پێدەچێت بتەوێت کە ڕێنومایی لە شوێنێک وەربگریت وەک ستیزن ئەدڤایس بیرۆ* یان شێڵتەر*، ئێمە ژمارەیەک ڕێکخراومان داناوە لە بەشی ڕێنمادا لە کۆتاییدا کە پێدەچێت بتوانن یارمەتیت بدەن.
ئەگەر تۆ خوێندکاریت پێدەچێت بتوانیت یارمەتی لە بنکەی ڕێنومایی یەکێتی خوێندکاران* بەدەست بهێنیت.

[Page 23]

بڕگەی 4: چۆڵکردنیماڵەکەت

1. ئاگادارکردنەوە لە چۆڵکردن

ئەگەر دەتەوێت کرێچێتییەکەت کۆتایی پێبهێنیت، دەبێت یەکەمجار بە ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکەتدا بچیتەوە بۆ ئەوەی بزانیت کە ئایا بڕگەیەک هەیە کە باسی ئەوە بکات دەبێت ماوەی چەندە ئاگادارکردنەوە بدەیت. ئەگەر ئەو بڕگەیە نەبوو، ئەوا ڕێسای ئاسایی ئەوەیە کە دەبێت یەک مانگ ئاگادارکردنەوەی نوسراو بدەیت، کە لە ڕۆژێکی کرێوە دەست پێبکات، ئەمەش ئەوە دەگەیەنێت کە ئەگەر لە 1ی مانگدا کرێ بدەیت، لەو ڕۆژەوە ئاگاداری بدە. تۆ گرێبەستی ئەوەت کردووە کە لە ماڵەکەدا بمێنیتەوە بۆ درێژایی ئەو ماوەیەکی کە لە ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەکەدا هاتووە. تۆ تەنها کاتێک دەتوانیت بەر لە کۆتایی ئەو ماوەیە بڕۆیت کە لە گرێبەستەکەدا 'بڕگەی کۆتایی هێنان' هاتبێت، یان خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت بەنووسین لەسەر ئەوە ڕێکبکەوێت. ئەگەر لە گرێبەستێکی ماوە چەسپاودا بیت پێدەچێت نەتوانیت ئاگاداری بدەیت بەر لەوەی کە ئەو ماوە چەسپاوە کۆتایی پێبێت. هەروەها دەبێت وێنەیەکی نامەی ئاگادارکردنەوەکەت بپارێزیت، وە بە پۆستی گەیاندنی تۆمارکراو بینێریت بۆ ئەوەی کە بەڵگەت بەدەستەوە بێت کە نێردراوە.
ئەگەر دەتەوێت بڕۆیت، وە دەتەوێت کاونسڵ جارێکی دیکە نیشتەجێت بکاتەوە، دەبێت یەکەم جار لەگەڵ ڕاوێژکارێکی خانووبەرەدا قسە بکەیت. کاونسڵ پێدەچێت ئەرکی سەرشانی نەبێت کە یارمەتیت بدات خانوی جێگرەوە بدۆزیتەوە تەنها لەکاتێکدا نەبێت کە هۆیەکی زۆر باشت بەدەستەوە بێت بۆ کۆتایی هێنان بە کرێچێتییەکەت.
تۆ بەرپرسیاریت لە کرێ و پارەی پسوڵەکان تا دوا ڕۆژی کرێچێتییەکەت، وە نابێت کرێی دوا مانگت ڕابگریت لەبەر هەر هۆیەک بێت. ئەگەر کرێکەت ڕابگریت خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت دەتوانێت ڕاپێچی دادگات بکات.
شتێکی باشە کە لەگەڵ خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت قسە بکەیت بۆ ئەوەی بزانیت کە نامەی ئاگادارکردنەوەکەتیان بەدەست گەیشتووە، وە هەروەها بۆ ئەوەی کە قسەیان لەگەڵدا بکەیت دەربارەی کارئاسانی بۆ تۆ کە خانوەکە چۆڵ بکەیت.
دەبێت لەسەر ئەوە ڕێک بکەون کە کەی کلیلەکانیان تەسلیم بکەیتەوە- ئەمە بەشێوەیەکی ئاسایی لەو ڕۆژەدا ڕوودەدات کە تۆ ئەوێ چۆڵ دەکەیت.
ئەگەر پێویست بێت کە لە ماوەیەکی کورتدا چۆڵی بکەیت، وە بەهۆی ئەوەوە پێویست بێت لەسەرت کە پارەی خانوە کۆنەکەت و نوێکەشت بدەیت، (لەبەرئەوەی کە خاوەن موڵکی پێشوو داوای پارەی ماوەی

ئاگادارکردنەوەکە بکات)، پێدەچێت شیاوی دەستگیرۆیی خانووبەرە بیت بۆ هەردوو خانوەکە بۆ ماوەی تا 4 هەفتە. تکایە پەیوەندی بکە بە دەستگیرۆیی خانووبەرەوە* ئەگەر پێویستیت بە زانیاری زیاترە.

2. دوا خوێندنەوەی میتەرەکان

لەو ڕۆژەدا کە دەڕۆیت پێویستە کە بۆ دواجار میتەرەکان بخوێنیتەوە و دابینکەرانی ووزەکانتی لێ ئاگادار بکەیتەوە. پێویستە ناونیشانی نوێی خۆتیان بدەیتی یان ناونیشانێک کە بتوانن دوا پسوڵەت بۆ بنێرن بۆ ئەوێ.
هەوڵ بدە کە ئەو دوا خوێندنەوانە لەگەڵ خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت بکەیت وە لە لیستی شتەکانتدا بینوسە.
ئەگەر میتەرەکەت کلیلە دەبێت بە دابینکەری ووزەکانت بڵێیت کە تۆ دەگوێزیتەوە بۆ ئەوەی کە میتەرەکە سفر بکەنەوە بۆ کرێچییە نوێکان. لەوە دڵنیا بەروە کە کلیلی ووزەکانت بەجێ دەهێڵێت لەلای خاوەن موڵک/نوسینگەکەت بۆ ئەوەی بیدەن بە کرێچییە تازەکە.

3. گرێبەستەکانی تر

ئەگەر لە ماڵەکەتدا خزمەتگوزاری دیکەت هەیە، وەک تەلەفیزیۆنی کێبڵ یان سەتەلایت، پێدەچێت پێویست بێت ئەو کۆمپانیانەش پێشتر ئاگادار بکەیتەوە کە دەگوێزیتەوە. ئەگەر بۆ ماوەیەکی دیاریکراو گرێبەستت لەگەڵ مۆرکردبن پێویستە لەگەڵ دابینکەری ئەو خزمەتگوزارییە لەوە دڵنیا بیتەوە کە چۆن دەتوانیت گرێبەستەکە کۆتایی پێبهێنیت.

[Page 24]

4. گۆڕینی ناونیشان و دووبارە ئاراستەکردنی پۆستە

پێویستە لەسەرت بە چەندەها دەزگا بڵێیت کە تۆ دەگوێزیتەوە:

أ دەستگیرۆیی تاکەکەسی و دەرماڵە

ئەگەر تۆ دەستگیرۆیی داهات* (IS) دەرماڵەی گەڕان بەدوای کاردا (JSA) یان دەستگیرۆیی بێتوانایی (ICB) وەربگریت پێویستە تەلەفون بکەیت بۆ *DWP بۆ ئەوەی پێیان بڵێیت کە تۆ دەڕۆیت و ناونیشانە تازەکەتیان پێبڵێیت. ئەگەر تاکس کریدتی خێزانە کارکەرەکان (WFTC) یان تاکس کریدتی منداڵ (CTC) وەردەگریت، پێویستە پەیوەندی بکەیت بە داهاتەکانی ناوولاتەوە*.

ب ئاو

تەلەفون بکە بۆ خزمەتگوزارییەکانی پسولەی ویسێکسی بریستڵ* بۆ ئەوەی کە پێیان بڵێیت کە تۆ دەگوێزیتەوەو ناونیشانە تازەکەت کوێیە.

ج مۆڵەتی تەلەفیزیۆن

ئەگەر مۆڵەتی تەلەفیزیۆنت هەیە، پەیوەندی بکە بە دەسەڵاتی مۆڵەتی تەلەفیزیۆنەوە* بۆ ئەوەی کە پێیان بڵێیت کە تۆ دەگوێزیتەوەو بۆ ئەوەی کە داوایان لێبکەیت مۆڵەتەکەت بۆ بگوێزنەوە بۆ ناونیشانە نوێکەت. ئەگەر وانەکەیت پێدەچێت ببێتە هۆی ئەوەی کە غەرامە بکرێیت.

د دڵنیایی

ئەگەر دڵنیاییت کردووە بۆ کەلوپەلی ناوماڵەکەت کەوابێت پێویستە پەیوەندی بکەیت بە دابینکەرانی دڵنیاییەکەتەوە بۆ ئەوەی کە ئاگاداریان بکەیتەوە کە تۆ دەگوێزیتەوە.

ه کاونسڵی شاری بریستڵ

پێویستە لەسەرت کە بە فەرمانگەی کاونسڵ تاکس* بڵێیت کە تۆ دەگوێزیتەوە. ئەگەر تۆ دەستگیرۆیی خانووبەرەو کاونسڵ تاکس وەردەگریت* هەروەها پێویستە کە پێیان بڵێیت کە دەگوێزیتەوە.

و فەرمانگەی پۆستە

دەتوانیت بە فەرمانەگی پۆستە* بڵێیت کە بە شێوەیەکی ئۆتۆماتیکی هەموو پۆستەکانت بۆ ڕەوانەبکەن بۆ ناونیشانە نوێکەت، دەبێت پارە بدەیت بۆ ئەو خزمەتگوزارییە و لە فەرمانگەی پۆستە دەتوانیت زانیاری زیاترت دەستگیر ببێت.

5. وەرگرتنەوەی پێشەکییەکەت

ئەگەر پێشەکیت دابێت بە خاوەن موڵکەکەت/ نوسینگەکەت کاتێک کە چوویتە ناو ئەو خانووە، دەبێت بتوانیت هەموو ئەو پارەیە یان بەشێکی وەربگریتەوە کاتێک کە چۆڵی دەکەیت. ئەو پارەیە لێی دەبڕرێت ئەگەر تۆ زیانی ئەوتۆت بە خانوەکە گەیاندبێت کە پارەی تێبچێت بۆ خاوەن موڵکەکە بۆ ئەوەی چاکی بکاتەوە. نابێت پارەی ئەو زیانە بچوکانەت لێبسەنیت کە هەمیشە لە ئەنجامی بەکارهێنانەوە ڕوودەدەن چ لەماڵەکەدا یان لە کەلوپەلەکانی ناویدا.
پێویستە لەسەرت کە لەوە دڵنیا بیتەوە کە خانوەکەو هەموو ناوچەکانی دەرەوەی لە هەمان باردان کە تۆ یەکەم جار چوویتە ناو ئەو خانوە. دەتوانیت لیستەکە بەکاربهێنیت بۆ پشکنینی ئەوە، وە بۆ ئەوەی کە لەوە دڵنیا بیتەوە هەر شتێک کە لەلایەن خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەتەوە دابین کراوە وەک بەشێک لە کرێچێتییەکەت هێشتا هەر لەوێیە. دەبێت خانوەکەو هەموو ناوچەکانی دەرەوەی بە خاوێنی و بە ڕێکوپێکی بەجێ بهێڵیت

[Page 25]

وە دەبێت هەموو کەلوپەلەکانی خۆت و زبڵ و خۆڵەکانت لەگەڵ خۆت بەریت. پێدەچێت پێویست بێت لەسەرت کە چاوەڕوانی بکەیت بۆ وەرگرتنەوەی ئەو پارەیە تا خاوەن موڵک/نوسینگە ماڵەکە دەپشکنێت. ئەو لیستی کەلوپەلەی کە تۆ واژوت کردووە کاتێک کە یەکەم جار هاتیتە ناو خانوەکە دەبێت لەلایەن خاوەن موڵک/نوسینگەوە بەکاربهێنرێت بۆ بەرانبەر کردنی باری ئێستای خانوەکە یان کەلوپەلەکانی ناوی لەگەڵ ئەو بارەی کە لە ئەسڵدا تێیدابوون. ئەگەر دەتوانیت، بیرۆکەیەکی باشە کە کاتێک دەڕۆیت لەگەڵ خاوەن موڵک/نوسینگەکە بە لیستەکەدا بچیتەوەو لەسەری ڕێکبکەون.

ئەگەر کرێچێتییەکەت لە 6ی نیسانی 2007 دا یان دواتر دەستی پێکردووە پێشەکییەکەت دەبێت پارێزراو بێت لە بەرنامەیەکی پێشەکی کرێچێتی لەلایەن دەوڵەتەوە ڕێگەپێدراودا. ئەگەر لەگەڵ خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت ڕێکنەکەوتن لەسەر چەند لە پێشەکییەکە دەبێت وەربگریتەوە لە کۆتایی ماوەی کرێچێتییەکەتدا، دەتوانیت داوا لە بەرنامەکە بکەیت کە یارمەتیت بدات. خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت دەبێت زانیاری پەیوەندی کردنی بەرنامەکەی دابیتێ کاتێک کە چوویتە ناو ئەو خانووە. ئەگەر پێشەکییەکەت نەپارێزرابێت دەتوانیت داواکاری پێشکەش بە کاونتی کۆرتی ناوچەکەی خۆت بکەیت. ئەگەر خاوەن موڵەکەکەت/نوسینگەکەت پێشەکییەکەتی نەپاراستبێت، دەکرێت کە فەرمانیان پێبدرێت کە سێ قاتی پارەی پێشەکییەکە بدەنەوە بە تۆ. دەتوانیت زانیاری زیاترت لە حکومەتی خۆجێیی و کۆمەڵگاکانەوە* دەست بکەوێت وە دەتوانیت پەیوەندی بە شێڵتەرەوە* بکەیت بۆ ڕێنومایی.

6. لەماوەی ئاگادارکردنەوە لە چۆڵکردندا

لەماوەی ئاگادارکردنەوە لە چۆڵکردندا خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت پێدەچێت بیەوێت کە کرێچی چاوەڕوان کراو بهێنێت بۆ ئەوەی کە بەناو خانوەکەدا بگەڕێن و سەیری بکەن. خاوەن موڵکەکەت/نوسینگەکەت دەبێت ڕەزامەندی تۆ وەربگرێت و کاتێکی ماقوڵی ئاگادارکردنەوەت بداتێ بۆ هەر سەردانێک. شتێکی باشە کە هەوڵ بدەیت خانوەکە بە ڕێکوپێکی ڕابگریت و لەبارێکی باشدا بێت بۆ ئەو سەردانانە.

7. کرێ و پسوڵەکان

تۆ بەرپرسیاریت لە کرێ و پسوڵەکان لە خانوەکەدا هەتا دوا ڕۆژی کرێچێتییەکەت. ئەگەر دەستگیرۆیی خانووبەرە وەردەگریت بەشێوەیەکی ئاسایی ناتوانیت لە یەک کاتدا بۆ زیاتر لە یەک خانوو ئەوە وەربگریت، ئەگەر بتەوێت کە بەر لە کۆتایی ماوەی ئاگادارکردنەوەکەت بگوێزیتەوە پێویستە پەیوەندی بکەیت بە دەستگیرۆیی خانووبەرەوە بۆ ڕێنومایی.

بڕگەی 5: بەڵگەنامە نمونەکان

لەم بڕگەیەدا ئێمە چەند بەڵگەنامەیەکی کلێشەی نمونەمان داناوە بۆ ئەوەی کە بیرۆکەیەکت هەبێت دەربارەی ئەو بەڵگەنامانەی کە هەواڵیان دەپرسیت.

كرێچێتی دڵنیاكراوی ماوە كورت

ئەمە تەنها نمونەیەکی ڕێکەوتننامەی کرێچێتییە- ئەوەی تۆ پێدەچێت جیاوازبێت

RENTAL AGREEMENT

(For an Unfurnished House or Flat on an Assured Shorthold Tenancy)

The PROPERTY	....
The LANDLORD	....
Of	....
	Tel: ....
The TENANT	....
	Tel: ....
The TERM	.... **months beginning on** ....
The RENT	**£**...................... per month
The DEPOSIT	**DEPOSIT BOND GUARANTEE HELD WITH BCC TO THE VALUE OF £............................**
The INVENTORY	means the list of the Landlord's possessions at the Property which has been signed by the Landlord and the Tenant
DATED	....
SIGNED	____________ (The Landlord) ____________ (The Tenant)

THIS TENANCY AGREEMENT comprises the particulars detailed above and the terms and conditions printed overleaf whereby the Property is hereby let by the Landlord and taken by the Tenant for the Term at the Rent.

IMPORTANT NOTICE TO LANDLORDS:
1) The details of 'The LANDLORD' near the top of this Agreement must include an address for the Landlord in England or Wales as well as his/her name.
2) Always remember to give the written Notice to Terminate to the Tenant two clear months before the end of the Term.

IMPORTANT NOTICE TO TENANTS:
1) In general, if you currently occupy this Property under a protected or statutory tenancy and you give it up to take a new tenancy of the same or other accommodation owned by the same Landlord, that tenancy cannot be an Assured Shorthold Tenancy and this Agreement is not appropriate
2) If you currently occupy this Property under an Assured Tenancy which is not an Assured Shorthold Tenancy your Landlord is not permitted to grant you an Assured Shorthold Tenancy of this Property or of alternative property

لیستی شتومەک

ئەمە تەنها نمونەیەکی لیستی شتومەکە- ئەوەی تۆ پێدەچێت جیاوازبێت

INVENTORY
123 Imaginary Road, Bristol, BS99 1AB

Hallway

Item	*Description*	*Condition*
Carpet	Plain Blue	Good condition
Walls	White wallpaper	Some small marks
Lampshade	Cream, paper	Good condition

Living Room

Item	*Description*	*Condition*
Carpet	Cream	Slight wear and tear near door way
Walls	White (painted)	Good condition
Sofa	3 seater, green	Good condition
Shelves	Set of 3, wooden	Small marks on top shelf

Kitchen

Item	*Description*	*Condition*
Flooring	Grey Lino	Small marks near back door
Kitchen cupboards	10 x white fitted double	1 inner shelf missing, scuff marks on lower cupboards
Kitchen surface	Grey marble effect	Good condition
Gas cooker	Hob + oven combined	Good condition

Bedroom (front)

Item	*Description*	*Condition*
Carpet	Cream	Small marks near window
Walls	White (painted)	Good condition
Bed	Double divan bed	Excellent condition (new)

Bedroom (back)

Item	*Description*	*Condition*
Carpet	Cream	Good condition
Walls	Pink wallpaper	Good condition
Bed	Single frame + mattress	Small marks on frame

Signed (tenant):...

Name:...Date:.........................

Signed (Landlord):...

Name:...Date:.........................

[Page 28]

ئاگادارکردنەوە لە چۆڵکردن

بەگوێرەی جۆری ئەو ڕێکەوتننامەی کرێچێتییەی کە تۆ هەتە، بەڵگەنامەی جیاجیا هەیە کە خاوەن موڵکەکەت پێویستی بەوەیە بۆت بنێرێت بۆ ئەوەی کە داوات لێبکات کە خانوەکە چۆڵ بکەیت. باوترین جۆریان ئەمانەن:

بڕگەی 8- ئەمە ئەو بەڵگەنامەیە کە خاوەن موڵکەکەت دەبێت بۆت بنێرێت ئەگەر کرێچێتییەکەی دڵنیاکراوت هەبێت.

HOUSING ACT 1988

Section 8 as amended by Section 151 of the Housing Act 1996

Notice Seeking Possession of a Property Let on an Assured Tenancy or an Assured Agricultural Occupancy

- Please write clearly in black ink.
- Please tick boxes where appropriate and cross out text marked with an asterisk (*) that does not apply.
- This form should be used where possession of accommodation let under an assured tenancy, an assured agricultural occupancy or an assured shorthold tenancy is sought on one of the grounds in Schedule 2 to the Housing Act 1988.
- Do not use this form if possession is sought on the "shorthold" ground under section 21 of the Housing Act 1988 from an assured shorthold tenant where the fixed term has come to an end, or, for assured shorthold tenancies with no fixed term which started on or after 28th February 1997, after six months has elapsed. There is no prescribed form for these cases, but you must give notice in writing.

(1) Name(s) of tenant(s) or licensee(s).

1. To(1):

(2) Address of premises

2. Your landlord/licensor* intends to apply to the court for an order requiring you to give up possession of(2):

(3) Give the full text (as set out in the Housing Act 1988 as amended by the Housing Act 1996) of each ground which is being relied on. Continue on a separate sheet if necessary.

3. Your landlord/licensor* intends to seek possession on ground(s) in Schedule 2 to the Housing Act 1988, as amended by the Housing Act 1996, which read(s)(3):

(4) Continue on a separate sheet if necessary.

4. Give a full explanation of why each ground is being relied on(4):

Notes on the grounds for possession:

- If the court is satisfied that any of grounds 1 to 8 is established, it must make an order (but see below in respect of fixed term tenancies).
- Before the court will grant an order on any of grounds 9 to 17, it must be satisfied that it is reasonable to require you to leave. This means that, if one of these grounds is set out in section 3, you will be able to suggest to the court that it is not reasonable that you should have to leave, even if you accept that the ground applies.
- The court will not make an order under grounds 1, 3 to 7, 9 or 16, to take effect during the fixed term of the tenancy (if there is one) and it will only make an order during the fixed term on grounds 2, 8, 10 to 15 or 17 if the terms of the tenancy make provision for it to be brought to an end on any of these grounds.
- Where the court makes an order for possession solely on ground 6 or 9, the landlord must pay your reasonable removal expenses.

[PTO]

(5) Give the earliest date on which court proceedings can be brought

5. The court proceedings will not begin until after(5):

- Where the landlord is seeking possession on grounds 1, 2, 5 to 7, 9 or 16, court proceedings cannot begin earlier than 2 months from the date this notice is served on you (even where one of grounds 3, 4, 8, 10 to 13, 14A, 15 or 17 is specified) and not before the date on which the tenancy (had it not been assured) could have been brought to an end by a notice to quit served at the same time as this notice.
- Where the landlord is seeking possession on grounds 3, 4, 8, 10 to 13, 14A, 15, or 17, court proceedings cannot begin earlier than 2 weeks from the date this notice is served (unless one of grounds 1, 2, 5 to 7, 9 or 16 is also specified in which case they cannot begin earlier than two months from the date this notice is served).
- Where the landlord is seeking possession on ground 14 (with or without other grounds), court proceedings cannot begin before the date this notice is served.
- Where the landlord is seeking possession on ground 14A, court proceedings cannot begin unless the landlord has served, or has taken all reasonable steps to serve, a copy of this notice on the partner who has left the property.
- After the date shown in section 5, court proceedings may be begun at once but not later than 12 months from the date on which this notice is served. After this time the notice will lapse and a new notice must be served before possession can be sought.

6. Name and address of landlord/licensor*.

To be signed and dated by the landlord or licensor or his agent (someone acting for him). If there are joint landlords each landlord or the agent must sign unless one signs on behalf of the rest with their agreement.

Signed: Date:

Please specify whether: landlord ☐ licensor ☐ joint landlords ☐ landlord's agent ☐

Name(s) (BLOCK CAPITALS)

Address

Telephone: Daytime: Evening:

What to do if this notice is served on you.

- This notice is the first step requiring you to give up possession of your home. You should read it very carefully.
- Your landlord cannot make you leave your home without an order for possession issued by a court. By issuing this notice your landlord is informing you that he intends to seek such an order. If you are willing to give up possession without a court order, you should tell the person who signed this notice as soon as possible and say when you are prepared to leave.
- Whichever grounds are set out in section 3 of this form, the court may allow any of the other grounds to be added at a later date. If this is done, you will be told about it so you can discuss the additional grounds at the court hearing as well as the grounds set out in section 3.
- If you need advice about this notice, and what you should do about it, take it immediately to a citizens' advice bureau, a housing advice centre, a law centre or a solicitor.

ئاگادارکردنەوە لە چۆڵکردن- بەردەوامە

برگەی 21- ئەمە ئەو بەڵگەنامەیەیە کە خاوەن موڵکەکەت دەبێت بۆت بنێرێت ئەگەر کرێچێتییەکی دڵنیاکراوی ماوە کورتت هەبێت. بەڵگەنامەی دیکە هەن کە کەمێک جیاوازن بەگوێرەی ئەوەی کە ئایا کۆتایی گرێبەستێکی ماوە دیاری کراوە، یان گرێبەستێکە بۆ ماوەیەک

HOUSING ACT 1988

Section 21(1)(b)

Assured Shorthold Tenancy: Notice Requiring Possession: Fixed Term

(1) Name and address of tenant.

To(1)

of

(2) Name and address of landlord (Note 2 overleaf).

From(2)

of

(3) Address of dwelling.

I give you notice that I require possession of the dwelling house known as(3)

(4) Date of expiry (Note 3 overleaf).

after(4)

(5) Note 3 overleaf

Dated(5)

Landlord

(6) Name and address

[Landlord's agent](6)

[PTO]

کۆمەڵەی بەکرێدان و نوسینگەکانی خانووبەرە

کۆمەڵەی بریستڵ بۆ بەکرێدان و نوسینگەکانی بەڕێوەبردن
Bristol Association of Letting and Management Agents (BALMA)
www.balma.co.uk
01275 840 610 یان 0117 949 4943

کۆمەڵەی نوسینگەکانی بەکرێدانی خانووی نیشتەجێبوون
The Association of Residential Letting Agents
www.arla.co.uk
0845 345 5752

کۆمەڵەی نیشتمانی نوسینگەکانی خانووبەرە
The National Association of Estate Agents
www.naea.co.uk
01926 496 800

کاونسڵی شاری بریستڵ
Bristol City Council

پرسیاری گشتی
www.bristol.gov.uk
تەلەفون: 0117 922 2000
customerservicesnhs@bristol.gov.uk

هەڵسوکەوتی دژەکۆمەڵ- ئیتز یۆر کۆڵ
Anti-Social Behaviour – It's Your Call
www.bristol.gov.uk/asb
تەلەفون: 0845 605 2222
بۆ ئەوەی کە ڕوداوێکی هەڵسوکەوتی دژە کۆمەڵ ڕابگەیەنیت- کێشەکە ڕەوانە دەکرێت بۆ پۆلیس و کاونسڵ

دەستگیرۆییەکان: دەستگیرۆیی خانووبەرەو کاونسڵ تاکس
Benefits: Housing and Council Tax Benefit
www.bristol.gov.uk/benefits
تەلەفون:0117 922 2300
ئیمەیڵ: benefits.enquiry@bristol.gov.uk
سندوقی پۆستە 43، بریستڵ BS99 1BF

کێر دایرێکت
Care Direct
www.bristol.gov.uk/caredirect
تەلەفون: 0117 903 6684
ئیمەیڵ: adult.care@bristol.gov.uk
زانیاری بۆ بەساڵاچوان و کەسانی گەورەی کەمئەندام کە لەژێر سەرپەرشتیاندان

کاونسڵ تاکس
Council Tax
www.bristol.gov.uk/counciltax
تەلەفون:0117 925 0981
ئیمەیڵ:.council.tax@bristol.gov.uk
Amelia Court, Pipe Lane, Bristol BS99 1ZG

خاڵەکانی خزمەتگوزاری بەکارهێنەران: بنکەکانی دەرگاوالآی کاونسڵ بۆ ڕێنومایی ڕوو بەڕوو دەربارەی خزمەتگوزارییەکانی خانووبەرەو کاونسڵ.

ناوچەی ناوەندی
Phoenix Court, Bond Street (لە بەهار/هاوینی 2009 دا دەکرێتەوە)

ئاشلی
Ashley
Ashley House, 98-100 Grosvenor Road, St Pauls, Bristol BS2 8YA
لە بەهاری 2009 دا دادەخرێت

بێدمینستەر
Bedminster
Waring House, Redcliffe Hill, Redcliffe, Bristol BS1 6TB.
(لە بەهار/هاوینی 2009دا دادەخرێت)
St Catherines Place (لە بەهار/هاوینی 2009دا دەکرێتەوە)

ئیستن
Easton
Guild Heritage House, Braggs Lane, St Judes, Bristol BS2 0DN
(لە بەهاری 2009دا دادەخرێت)

[Page 33]

فیشپۆندس
Fishponds
Robinson House, Hockeys Lane, Fishponds, Bristol BS16 3HL

هارتکلیف
Hartcliffe
Symes House, Peterson Square, Hartcliffe, Bristol BS13 0BD

نۆڵ
Knowle
Salcombe House, 147 Salcombe Road, Knowle, Bristol BS4 1AB
(لە بەهار/هاوینی 2009دا دادەخرێت)

ڕایدینگلیز
Ridingleaze
Ridingleaze House, Ridingleaze, Lawrence Weston, Bristol BS11 0QE

ساوسمید
Southmead
Southmead House, 256 Greystoke Avenue, Southmead, Bristol BS10 6BQ

پیسبوونی ژینگە بە دەنگ
www.bristol.gov.uk/noise
تەلەفون: 0117 922 2500
خزمەتگوزاری کاتێک کە دەوام نییە: 0117 922 2050
ئیمەیڵ: pollutioncontrol@bristol.gov.uk

کۆنترۆڵکردنی جرووجانەوەر
www.bristol.gov.uk/pestcontrol
تەلەفون: 0117 922 2500
ئیمەیڵ: pest.control@bristol.gov.uk

فەرمانگەی کۆنترۆڵکردنی جرووجانەوەر، 7 & 8 Feeder Road,
St Philips Marsh, Bristol BS2 0SB

تیمەکانی خانووبەرەی تایبەت
Private Housing Teams
www.bristol.gov.uk/privatehousing
Private Housing Teams (LIPS), PO Box 595,
Bristol, BS99 2AW

تیمی باکور ئەم ناوچانە دەگرێتەوە
Avonmouth, Bishopston, Brentry, Fishponds, Frenchay, Henbury, Henleaze, Horfield, Lockleaze, Lawrence Weston, Sea Mills, Southmead, Shirehampton, Sneyd Park, Speedwell, St Andrews, St George, Stapleton, Westbury on Trym, Westbury Park,
تەلەفون: 0117 903 8704
ئیمەیڵ:ehhousing.north@bristol.gov.uk

تیمی باشور ئەم ناوچانە دەگرێتەوە:
Bedminster, Bishopsworth, Brislington, Clifton, Cotham, Hartcliffe, Headley Park, Hengrove, Hotwells, Kingsdown, Knowle, Redland, St Annes, Stockwood, Whitchurch, Southville, Withywood
تەلەفون: 0117 377 2532
ئیمەیڵ: ehhousing.south@bristol.gov.uk

تیمی ناوەندی
Barton Hill, Easton, Eastville, Lawrence Hill, Montpelier, Newtown, Old Market, Redfield, St Agnes, St Judes, St Pauls, St Phillips, St Werburghs, Whitehall
تەلەفون: 0117 903 8980
ئیمەیڵ:ehhousing.innercity@bristol.gov.uk

زبڵ و خۆڵ
www.bristol.gov.uk/rubbish
تەلەفون: 0117 922 2100
پاشماوەی ناوماڵ و چاککردنەوەی شەقامەکان

دەستگیرۆیی خانووبەرەو کاونسڵ تاکس
Housing and Council Tax Benefit
بڕوانە برگەی دەستگیرۆیی

[Page 34]

پەیوەندییەکانی کرێچێتی
Tenancy Relations
www.bristol.gov.uk/tenancyrelations
تەلەفون: 0117 914 1206/7
tenancy.relations@bristol.gov.uk

چاودێری بازرگانیی
Trading Standards
www.bristol.gov.uk/tradingstandards

کۆنسیومەر دایرێکت
Consumer Direct
www.consumerdirect.gov.uk
تەلەفون (بەنرخی خۆجێیی) 08454 040 506
بۆ پرسیارەکانی کڕیاران

تاوان و سەلامەتی

پۆلیسی ئەڤن و سەمەرسێت
Avon and Somerset Police
www.avonandsomerset.police.uk/
سەلامەتی کۆمەڵگا
تەلەفون: (بەنرخی خۆجێیی) 0845 456 7000

بەڕێوەبەرانی چاودێری گەڕەکەکان
Neighbourhood Watch Administrators
www.crimereduction.gov.uk
تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) 0845 456 7000

دەستگیرۆییەکان
Benefits

دەستگیرۆیی خانووبەرەو کاونسڵ تاکس
Housing and Council Tax Benefit
www.bristol.gov.uk/benefits
تەلەفون: 0117 922 2300
ئیمەیڵ: benefits.enquiry@bristol.gov.uk
PO Box 43, Bristol, BS99 1BF

دەستگیرۆیی داهات، دەرماڵەی گەڕان بەدوای کاردا، یان دەستگیرۆیی کەمتوانایی
Income Support, Jobseekers' Allowance, or Incapacity Benefit
تەلەفون: (ژمارە تەلەفونی خۆڕایی) 0800 0556 688

بەشی کارو خانەنشینی
Department of Work and Pensions
www.jobcentreplus.gov.uk
تەلەفون: (ژمارە تەلەفونی خۆڕایی) 0800 0556 688

سندوقی کۆمەڵایەتی
Social Fund
تەلەفون: 0117 953 6000
یارمەتی ماڵی بۆ ئەوانەی کە لەسەر دەستگیرۆیین

تاکس کریدتی خێزانە کارکەرەکان یان تاکس کریدتی مناڵ
Working Families Tax Credit or Child Tax Credit
داهاتی ناوولات
Inland Revenue
www.taxcredits.inlandrevenue.gov.uk
تەلەفون: (ژمارە تەلەفونی خۆجێیی) 0845 300 3900

خزمەتگوزاری کرێ
www.therentservice.gov.uk/onlineservices/ ژوور-ژمێر بزانە شیاوی چەند ژوور دەبێت
بەگوێرەی دەرماڵەی خۆجێیی خانووبەرە (دەستگیرۆیی خانووبەرە)

پارەدانی سوتەمەنی زستان بۆ ئەوانەی کە تەمەنیان لە 60 ساڵ زیاترە
www.thepensionservice.gov.uk/winterfuel
تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی)0845 9 15 15 15

خزمەتگوزارییە بەسوودەکان (ئاو)
Utilities

خزمەتگوزارییەکانی پسوڵەی ویسێکسی بریستڵ

Bristol Wessex Billing Services (Water)
تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) 0845 600 3600
ئیمەیڵ: customer.services@bwbsl.co.uk

ناشناڵ گرید
National Grid
www.nationalgrid.com/uk
تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) 0845 605 6677

وێسترن پاوەر
Western Power
www.WesternPower.co.uk
تەلەفون: (ژمارە تەلەفونی خۆڕایی) 0800 052 0400

خزمەتگوزارییە ڕێنوماییەکان

ستیزن ئەدڤایس بیرۆ
Citizens Advice Bureau
www.bristolcab.org.uk
یان
www.adviceguide.org.uk -خزمەتگوزاریی سەر ئینتەرنێت
تەلەفون: (هێڵی نرخی پلە یەک) 0844 499 4718
12 Broad Street, Bristol, BS1 2HL
ڕێنومایی خۆڕایی، بێلایەن وە نهێنی لە مەسەلەی یاسایی، پارە وە کێشەی دیکەدا. هەروەها خزمەتگوزارییەکانی مافی خۆشگوزەرانی ڕێنومایی لە کێشەی پارەدا دابین دەکات.

شێلتەر
www.shelter.org.uk
تەلەفون: (ژمارە تەلەفونی خۆڕایی)
0808 800 4444 (8ی سەرلەبەیانی-8ی پاشنیوەڕۆ)
ڕێنومایی خۆڕایی، نهێنی بۆ ئەوانەی کە پێویستییان بە خانووبەرەیە. هێڵی یارمەتی خۆڕایی خانووبەرە.
دووشەممان: 10ی سەرلەبیانی-12 نیوەڕۆ
وانەی دەرگاوالا لە Symes Community Building, Peterson Avenue, Hartcliffe
پێنج شەممان: 10ی سەرلەبەیانی- 12 نیوەڕۆ
وانەی دەرگاوالا لە Filwood Hope Centre, Filwood Broadway, Knowle
دیدار دادەنرێت لە – Kenham House, Wilder Street, Bristol تەلەفون بکە بۆ 0844 515 1414
دیدار دانەنرێت لە – North Bristol Advice, Gainsborough Sq, Lockleaze تەلەفون بکە بۆ 0117 9515751

بنکەکانی ڕێنومایی بۆ ئەڤن
www.advicecentresforavon.org.uk
لیستی هەموو بنکە ڕێنوماییە خۆجێییەکان

بنکەی ڕێنومایی باکوری بریستڵ
North Bristol Advice Centre
www.northbristoladvice.org.uk
تەلەفون: 0117 951 5751
ئیمەیڵ: team@northbristoladvice.org.uk
ڕێنومایی خۆڕایی و خزمەتگوزاری پشتگیری بۆ قەرز، کاردۆزینەوە، دەستگیرۆیی خانووبەرەو خۆشگوزەرانی بۆ ئەو کەسانەی کە لە باکوری بریستڵ و باشوری گلۆستەشێر دەژین.

بنکەی یاسایی ئەڤن و بریستڵ
Avon & Bristol Law Centre
www.ablc.org.uk
ئیمەیڵ: mail@ablc.org.uk
هێڵی ڕێنومایی خانووبەرە: 0117 916 7730
دووشەممە 1ی پاشنیوەڕۆ- 4ی پاشنیوەڕۆ
دیدار لە ڕێگای پرسگەوە ساز دەدرێت بە ژمارە تەلەفونی 0117 924 8662.

هێڵی ڕێنومایی هەڵاواردن بۆ شتومەک، خزمەتگوزاری، ئاسانکاری و خانووبەرە 7704 916 117 (سێ شەممان 10ی سەرلەبەیانی بۆ 12ی نیوەڕۆ)

ڕێنومایی یاسایی خۆڕایی و خزمەتگوزاری پشتگیری بۆ ئەو کەسانەی کە کرێ وەرناگرن یان کرێکەیان کەمە وە بۆ ئەو کەسانەی کە بەشێوەیەکی نایاسایی هەڵاواردنیان بەرانبەر دەکرێت.

[Page 36]

بنکەی ڕێنومایی سێت پەوڵس
St Pauls Advice Centre
تەلەفون: 0117 955 2981
ئیمەیڵ: stpaulsadvice@btconnect.com
بنکەیەکی ڕێنومایییە کە ڕێنومایی یاسایی لەسەر دەستگیرۆیی خۆشگوزەرانی دابین دەکات و ڕێنومایی گشتیش لەسەر قەرز، خانووبەرە، کرێاران وە کێشە سەرەتاییەکانی کۆچ.

سێت پەوڵس ئەنلیمیتد
St Pauls Unlimted
www.stpaulsunlimited.org.uk
تەلەفون: 0117 903 9934
سێت پەوڵس ئەنلیمیتد لەلایەن خەڵکانی چالاک و خاوەن ئارەزووەوە دامەزرا کە ویستیان گۆڕانکاری پۆزەتیفانە لە ژینگە، کۆمەڵگا، و ژیانی دانیشتوانی سیت پەوڵس و سێت ئەگنیسدا بهێننە دی. ئەوان لە هەموو بوارەکانی ژیانی کۆمەڵگادا کار دەکەن بە خانووبەرە، سەلامەتی کۆمەڵگا، خوێندنگا و پاککردنەوەی شەقامەکان و گەڵێک شتی دیکەشەوە! ئەگەر کێشەیەکت هەیە یان بیرۆکەیەکی باشت هەیە ئەوان پێخۆشحاڵن کە گوێت لێبگرن.

خزمەتگوزاری باشوری بریستڵ
South Bristol Advice Service
تەلەفون: 0117 985 1122 (24 کاژێرە مەکینەی وەڵامدانەوە کراوەیە)
ئیمەیڵ: admin@southbristol.org.uk
خزمەتگوزاری ڕێنومایی بۆ دانیشتوانی BS3, BS4, BS13 ئەوان کاتی دەرگاوالآیان هەیە لە زۆر شوێن لە باشوری بریستڵدا و دەتوانن سەردانی ماڵەوش سازبدەن.

ڕێنومایی یاسایی کۆمەڵگە
www.clsdirect.org.uk
تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) 345 4 345 0845
ڕێنومایی خۆڕایی، نهێنی وە بێلایەنانە کە لەلایەن لیگەڵ ئەیدەوە تێچونەکەی دەدرێت.

تەندروستی و سەلامەتی

ڕێنومایی سەلامەتی ئاگر- ئاگرکوژاندنەوەو فریاکەوتنی ئەڤن
www.avonfirebrigade.gov.uk
0117 926 2061
Fire Brigade Headquarters, Temple Back,
Bristol BS1 6U

تەندروستی و سەلامەتی هێڵی یارمەتی سەرەکی سەلامەتی گاز
تەلەفون: (ژمارە تەلەفونی خۆڕایی) 0800 300 363

بنکەی ڕێنومایی ووزە
www.est.org.uk/myhome/localadvice
تەلەفون: (هێڵی تەلەفونی خۆڕایی) 0800 512 012

ئێن ئێچ ئێس دایرێکت
NHS Direct
ڕێنومایی لەسەر تەندروست بوون
تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) 0845 4647

کەلوپەلی ناوماڵ

ئیماوس

Emmaus

www.community@emmausbristol.org.uk

Barton Manor, St Phillips, Bristol BS2 0RL

تەلەفون: 0117 954 0886

سۆفا پرۆجێکت

Sofa Project

www.sofaproject.co.uk

48-52 West Street, St Phillips, Bristol BS2 0BL

ژمارە تەلەفون: 0117 9413322

102 Queens Road, Withywood, Bristol, BS13 8PQ

تەلەفون: 0117 935 9995

[Page 37]

مۆڵەتی تەلەفیزیۆن

www.tvlicensing.co.uk

تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) 0845 7289 289

کۆمەڵگاکان و حکومەتی خۆجێیی

www.communities.gov.uk/tenancydeposit

زانیاری دەربارەی بەرنامەی پێشەکی کرێچێتی

www.communities.gov.uk/publications/planningandbuilding/epcsrentingtenants

زانیاری دەربارەی بروانامەی باشبەکارهێنانی ووزە

وۆرمفرۆنت

Warmfront

www.warmfront.co.uk

تەلەفون: (ژمارە تەلەفونی خۆڕایی) 0800 3162814

پارەی گرانت بۆ کرێچییانی تایبەت کە لەسەر هەندێک دەستگیرۆیین بۆ دامەزراندنی گەرمکردنی ناوەندی دابڕ.

هێڵی یارمەتی یەکسانی و کۆمیساری مافی مرۆڤ

www.equalityhumanrights.com

پۆستی خۆڕایی: RRLL-GHUX-CTRX, Arndale House, Arndale Centre, Manchester, M4 3EQ

تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) 0845 604 6610 -ژمارە تەلەفونی سەرەکی ئینگلتەرە

تەلەفون: (ژمارەی نرخی خۆجێیی) – 0845 604 6620 تێکستفۆنی ئینگلتەرە

دووشەممە، سێ شەممە، پێنج شەممە، هەینی 9:00 ی سەرلەبەیانی بۆ 5:00 ی پاشنیوەڕۆ؛ چوارشەممان 9:00 سەرلەبەیانی- 8:00 ی پاشنیوەڕۆ (دوا تەلەفون لە 7:45 ی پاشنیوەڕۆ وەردەگیرێت)

دایرێکت گەڤەرمێنت

DirectGov

www.direct.gov.uk

زانیاری دەربارەی خزمەتگوزارییە گشتییەکان کە لەلایەن حکومەتەوە دابین کراون.

زانکۆکان

زانکۆی بریستڵ
فەرمانگەی نیشتەجێبوون
www.bris.ac.uk/accommodation
تەلەفون: 0117 954 5740
یەکێتی خوێندکاران: www.ubu.org.uk
تەلەفون: 0117 954 5800

زانکۆی خۆرئاوای ئینگلتەرە
فەرمانگەی نیشتەجێبوون:
www.uwe.ac.uk/accommodation
تەلەفون: 0117 328 3601
یەکێتی خوێندکاران: www.uwesu.org
تەلەفون: 0117 328 2577

لیستی پشکنینی تەندروستی و سەلامەتی خانووبەرە بۆ کرێچییان

ئەم لیستی پشکنینە نوسراوە بۆ ئەوەی یارمەتیت بدات بزانیت ئایا ئەو خانوەی کە سەیری دەکەیت سەلامەتەو گونجاوە بۆ ئەوەی کە تێیدا بژیت.

هەندێک شت دەبێت لە خاوەن موڵکەکە بپرسیت دەربارەیان، وە هەندێکی دیکەیان خۆت پێیان دەزانیت بە گەڕان بەناو خانوەکەداو تەماشاکردنی. ئەگەر وەڵامی هیچ کام لەو پرسیارانە نەخێر بوو، ئەوە ئەوە ناگەیەنێت کە نابێت تۆ بچیتە ئەو خانوە، بەڵکو پێدەچێت کە پێویست بێت ڕێنومایی وەربگریت لە کەسێک لە کاونسڵ، یان دەتوانیت لەگەڵ خاوەن موڵکەکە قسە بکەیت.

پرسیار				
ئاگر	ئایا سیستمی ئاگادارکردنەوە لە ئاگر یان کەشفکەری دوکەڵ لە ڕاڕەوەکاندا دامەزراوە؟	بەڵێ	نەخێر	ئەگەر بە پیل کار دەکەن لەوە دڵنیا بەرەوە کە پیلیان تێدایە
گاز	ئایا بڕوانامەی نوێی CORGI سەلامەتی گازی هەیە؟	بەڵێ	نەخێر	دەبێت بە خاوەن موڵکەکە بڵێییت کە ئەوە دابین بکات
کارەبا	ئایا بڕوانامەی نوێی NICEIC یان بڕوانامەیەکی هاوشێوەی ئەوە هەیە؟	بەڵێ	نەخێر	دەبێت لە خاوەن موڵکەکە بپرسیت کە ئایا ئەوانەی هەیە.
گەرمی	ئایا سیستمی گەرمی هەیە بەو مانایەی کە بتوانیت ژووری دانیشتن یان ژوورەکانی نوستن و هەموو کون و قوژبنەکان گەرم بکەیت؟	بەڵێ	نەخێر	سەیر بکە بزانە گەرمکردنی ناوەندی تێدایە، یان هیتەری تێدایە کە بە دیوارەکانەوە قایم کراون
ئاوی گەرم	ئایا ئاوی گەرمی بەردەوام هەیە لە گەرماوەکە و چێشتخانەکەدا؟	بەڵێ	نەخێر	
داپرین	ئایا داپڕی لۆفت هەیە شوشەی پەنجەرەکان دووچینن؟	بەڵێ	نەخێر	پێدەچێت کە پێویستت بەوە بێت کە لە خاوەن موڵکەکە بپرسیت بۆ ئەوە. ئەگەر داپڕ نەبێت، پێدەچێت بتوانیت کە گرانت وەربگریت بۆ ئەوەی کە بتوانیت پارەی تێچونی ئەوە بدەیت- تەلەفون بکە بۆ ۆرم فرۆنت بە ژمارەی

				08003162814
ئاسایش	ئایا دەرگاو پەنجەرەکان کێلۆن یان سویچیان پێوەیە کە دابخرێن و لە ئەمین دەچن؟	بەڵێ	نەخێر	
چربوونەوە	ئایا دەتوانیت هەوا گۆڕکێ بە گەرماوو چێشتخانەکە بکەیت؟	بەڵێ	نەخێر	ئەوە دەکرێت بەهۆی هەوادەرکەر (ساحیبە) وە بێت، پانکە بێت یان پەنجەرەوە بێت کە دەکرێتەوە.

[Page 39]

پاکژی	ئایا چێشتخانە، دۆش یان بانیۆ، ئاودەست و دەسشۆر کە ئاوی گەرم و ساردی بەردەوامی لەسەر بێت هەیە؟	بەڵێ	نەخێر	
کەوتن و کەوتنەخوارەوە	ئایا مەترسی کەوتنی جیددی، قادرمەی لێژ، بەرپەنجەرەی نزم هەیە یان شوێنی بەرز هەیە کە شوێنی دەسپێوە گرتن/لاوانەی نییە؟	بەڵێ	نەخێر	سەرنجی شتی وەها بدە کە لەو باوەڕەدایت کە پێدەچێت ترسناک بێت وە ببێتە هۆی ئەوەی کە بکەویت، وەک قادرمە کە شوێنی دەسپێوەگرتنی نەبێت.
گشتی	ئایا باری خانوەکە بەگشتی باشە؟	بەڵێ	نەخێر	

ئەمە پشکنینێکی فەرمی نییە- تەنها ڕێنومایەکە بۆ ئەوەی کە یارمەتی تۆ بدات بۆ ئەوەی کە بیر لەو شتانە بکەیتەوە کە دەبێت چاویان بۆ بگێڕیت بەر لەوەی کە ڕێکەوتننامەی کرێچێتی واژو بکەیت.

بۆ کۆپی زیاتری ئەم نامیلکەیە، تکایە پەیوەندی بکە بە تیمی پشتگیری کەرتی تایبەتەوە:
تەلەفون: **0117 353 3866**

ئیمەیڵ: **private.housing@bristol.gov.uk**

یان کۆپی زیاتر لە ماڵپەڕەکەوە دابەزێنە www.bristol.gov.uk/privatehousing

[Page 40]

ئەگەر ئینگلیزی زمانی یەکەمت نییە و پێوسیتیت بە وەرگێڕانە، ئێمە دەتوانین وێنەیەکت بۆ پەیدا بکەین.

ئەگەر ئەم زانیاریانەت بە شێوەیەکی دیکە پێویستە، بۆ نمونە، شریتی دەنگ، چاپی گەورە
یان دیسکی کۆمپیوتەر، یان بە زمانەکانی کۆمەڵگا، تکایە پەیوەندی بکە بە ژمارەی
0117 353 3866